

Megjelen hetenkint kétszer
szurdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Főter 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyitlterben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 ko-
negyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknel minden szó után
2 fill. Petit betűknél nagyobb, avagy
diszbetűkkel, vagy korettel ellátott hir-
detések törmérték szerint egy négyszög-
centim. után 8 fill. — Állandó hirdető-
seknél árkedvezmény.

FELTÁMADUNK!

Irta: Péter Mihály, gálszécsi ref. lelkész.

feltámadás hitéhez egész lelkemmel ragaszkodom. Hiszem azt, mint a Krisztus feltámadásával megmutatott valóságos igazságot. Az evangyéliumok elbeszélnek, hogy a Mester halálát követő harmadnap a szent asz- szonyok a sirhoz mentek és azt üresen találták. Az üres sirból kikelt Jézust többen látták is, beszéltek is vele, sőt Judás sebhelyét is megtapogatta.

Hiszem a feltámadást, mint olyan dolgot, mely az észszel, a tudománynyal sincs összeütközésben. Mert bármennyire csodálatos is e feltámadás hite és hitünknek eme tételére bármennyire illik is Pál apostol ama mondása: „a hit olyan dolgoknak valósága, amelyek nem láttatnak,“ — de vajjon a tudo- mány is számos, érzékeink alá nem eső és így csodásnak tetsző állításokat nem fogad-e el kész igazságok gyanánt?

Hiszem a feltámadást, mint Isten hatalmának jelét. Aki az egész világot semmiből teremtette, hogy ne volna hatalma ahhoz, hogy megépítse a kisebb világot, a rombadólt embert. Hiszek a feltáma- dásban, mint a keresztyénség, sőt az egész erkölcsi világrend nagy, fundamentális tételében. A nagy apostol erre nézve azt mondotta: „Ha a Krisztus fel nem támadott volna a halálból, hiabavaló a mi predikála- sunk, hiába való a ti hitetek.“ Az Isten jósága és bölcsesége az erkölcsi világrend épülete alá ezt a ha- talmas pillért állította oda, hogy mindenestől fogva össze ne dőljön; az erkölcsi élet messze terjedő ég- boltozatára ezt a napot helyezte oda, hogy életünk utja tömkelegbe ne vesszen.

A feltámadás hitén nyugszik az egyes ember, a család, a társadalom, sőt az államok békéje, biztonsága. A világon soha sem lesz egyenlőség semmiféle tekintetben. Itt a nyomor mellett ott lesz mindig a jólét és sokszor nem is helyesen: a gabság mellett az ártatlanság a nélkül, hogy a jutalom vagy büntetés bekövetkeznék. A feltámadás hite ezt az ellentétet egyenliti ki és az erkölcsi világrendet épségben tartja. A hatalmast mérsékli erőinek tulontul való alkalmazásában; a gonoszt indulatai mérséklésére és szegényt szenvedéseinek elviselésére képessé teszi, mert mindeniknek azt mondja: feltámadás lesz, és azzal együtt büntetés vagy jutalom.

Aki a feltámadásban igazán hisz: az rossz ember nem is lehet, mert minden dolgát úgy intézi, hogy folyton szeme előtt lebeg: lesz feltámadás s azzal együtt számadás. Csak aki ezt nem hiszi, aki nem érzi az azzal együtt járó felelősség súlyát: az engedi szabadon minden indulatát. Ha ilyenek sokan vannak, mint ma: növekedik a zavar, a bizonytalanság, recseg az erkölcsi rend épülete, mert az az elv, melyet az ilyenek hirdetnek, a máról-holnapra élés elve, nem lehet fentartó lelke a világnak. Ennek nyo- mán harc, pusztulás, végnyomor következik.

Hiszek a feltámadásban, mint Istennek az emberiség fentartása iránt megmutatott bizonyítékában és ezt szemlélve, alázattal leborulok az apostollal sok millió hívővel egyetemben, ezt mondván:

„Én Uram és én Istenem“!

Téves útakon.

Irtá: Dr. Gross Dezső.

A nemzeti munkapárt sátor-aljaujhelyi szervezete elégtétellel állapíthatja meg, hogy Kazy József államtitkár képviselővé választásával nemcsak Sátoraljaujhely és vidékének, hanem az egész Hegyaljának tett érdemes szolgálatot. Az évek óta nehéz csapásokkal sújtott Hegyaljának szebb jövőre nyílik kilátása, a mióta Kazy József államtitkár meglehetősen érdeklődése folytán a kormány segítő kezét is érezheti. A múlt évi pusztító jégvihar okozta veszteségek enyhítésére szolgált a 600,000 koronás kamatmentes kölcsön s habár még ennek kiosztása sem fejeződött be teljesen, már is egy újabb nagyszabású akció híre bizonyítja, hogy képviselőnknek sikerült az összkormány szeretetét a hegyaljai érdekeknek megnyerni. Arról van ugyanis szó, hogy a kormány borközpontját fog felállítani. Bármenyire örvendetes is a kormány érdeklődése és áldozatkészsége, lehetetlen rá nem mutatni, hogy a jó szándék téves útakon kíván érvényesülni.

A központi felállításával ugyanis a kormány elérheti azon bevallott célját, hogy a hegyaljai boroknak központi felállításával való szakosított kezelésével a borok piacképességét fokozni, a vevőközönség bizalmát a borok tisztasága iránt emelni fogja, azonban központi felállításával távolról sem közelíti meg azt a valóban kívánatos célt, amelyre mindannyiunknak egyesült erővel kell törekedni, hogy t. i. borainkat idő előtt és nyomott árakon ne legyünk kénytelenek a rendszerint csak helybeliekből regrutálódó kereskedők útján piacra dojni.

Aki ugyanis mélyebben tekintett be a hegyaljai kérdésbe, az igazat fog adni nekem abban, hogy a mi bajunk nem a borok

szakosított kezelésének hiányában rejlik, hanem abban, hogy a várva-várt szüretet pénzzükség miatt azonnal piacra dojni vagyunk kénytelenek.

Mint hogy pedig a külföldi kereskedők, akiknek útján közvetlenül jut az áru a fogyasztóhoz, a mustot, vagy éppen kiforrt fiatal bort nem keresik, mert azt ebben az állapotban értékesíteni nem tudjuk, másrészt pedig annak minőségét még csak sejtetik, a rászorult termelőközönség kénytelen borát az ezen helyzetet kihasználó helyi kereskedőknek nyomott árakon eladni.

Azok a milliók tehát, amelyeket az állam borközpontján építésére kíván felhasználni — céljukat tévesztett költségek, mivel a borkezelés tökéletesítésének célját vándor borkezelők kiküldetésével, a szükséges pincészeti eszközök beszerzési áron való rendelkezésre bocsátásával, de még leginkább egy minta-pince felállításával sokkal kisebb, aránytalanul jelentéktelen költséggel elérhetné, ami annál is inkább tanácsos volna, mert ezekbe az állami központi felállításba a kistermelő borait — előreláthatólag — nem fogja beszolgáltatni, míg a maga helyiségeiben mindennemű oktatást és eszközt szívesen fogadna el.

Ha tehát a Hegyalján valóban létező bajokon gyökeresen és eredményesen akar valaki segíteni, annak nem a borközpont felállításának problematikus értékű kísérletével, hanem a borokra nyújtandó előlegezés nehéz kérdését kell sikeresen megoldani. Nézetem szerint ugyanis az fogja e téren a megérdemelt babért aratni, aki megadja annak a módját, hogy a termelőknél lehetővé legyen téve, hogy borikat addig az ideig tarthassák pincéjükben, ameddig a borok teljesen kifejlődnek s piacképessé válnak, avagy pedig illő árt kínáló vevő jelentkeznek.

mint e szűk hely megengedi s ha a zárda építményei becsesek és értékesek, nem áll hátrább a belső tartalom sem; a szellem sem, amely benne uralkodott s uralkodik, mert az mindig igaz és magyar maradt.

Az itt elhelyezett könyvtár egyike a legnagyobbaknak, mit vidéki helyen láttam. Könyvtárhelyisége egy óriási nagy emelet magasságu terem, melyet szent István és Ferenc királyok szobrai ékesítenek. A régi berakott munkával készített könyvszekrények egy-egy látványosság, a terem oldalain a régi könyvtárak módjára köröskörül galéria. A nagyterem körül több kisebb, de mind tele könyvvel sok-sok régiséggel. A könyvtárban ez időszerint 185000 kötet könyv van elhelyezve, ezenkívül rendkívül sok ősnymtatvány. Látható itt a híres „Liber Ruber“, melyben a régi oklevelek másolatai őriztetnek; az itt őrzött példányban sok olyan oklevél van meg másolatban, melynek eredetije Rómában elveszett a pusztítás folytán. Vannak itt régi bírói bevont fakötésű annalesok, itt a nevezetes Grinnu-féle német szótár, mely a 19. század első felében készült, Ersch és Gruber nagylexikona; góth stílusú miscelánok, arannyal díszített bőrkötésben, a könyvkötészet és nyomdászat mesterművei. Meg van itt a legszébb magyar könyv, ami eddig megjelent: Árpád és az Árpádok története

Mint hogy pedig köztudomásúlag a hegyaljai borok kifejlődésére megközelítőleg egy esztendő szükséges, lehetővé kell tenni, hogy a termelők ennyi ideig boraikat megtarthassák. Ennek a megvalósításával elérnének az a cél, hogy az a haszon, amely a bor időközi kifejlődése és a borok időközi átalakulása révén csupán a külföldi kereskedőhöz közvetítő kereskedelemnek jut, a termelőnél maradjon, másrészt pedig a boroknak tulkinálata megszüntével az árnyomások káros következményeitől a termelők megszabadulnának.

Ezt a célt pedig nem a borközpontok felállítása, hanem olcsó kamatu kölcsönök nyújtásával lehet elérni. Ha a termelő borának majdnem egész értékére modjuk 4% os kölcsönt kaphatna, akkor spekulálhatna az árujával, amit kellő hitel hiányában ma sehogyan sem tehet.

Elismerem, hogy e két eszme együttes kombinációban való megoldása volna a tökéletesebb, mint hogy azonban a borközpontok felállítására és egyidejűleg az előlegezési kérdés megvalósítására a kormány nem is gondol, egymagában a központi felállítását céltévesztettnek tartom. Ha pedig arra kellene választ adni, hogy a két eszköz közül melyik nyújtassék a Hegyalja részére előbb, azt hiszem, velem együtt a Hegyalja érdekeltjeinek túlnyomó többsége az előlegezési kérdés minél előbbi megoldása mellett foglalná állást. Valószínűnek látszik, hogy a borközpont felállításának kérdése nincs még annyira megérve, hogy megvalósítása előtt a Hegyalja segélyének kérdését még egyszer konzideráció tárgyává tenni ne lehessen. A kormány a szőlészeti és borászati szakosztály véleményét bizonyára kikéri ily esetekben, ami ha már megtörtént volna s az általam felvetett szem-

pontot mellőzte volna, akkor a szőlészeti és borászati szakosztályra hárul az a feladat, hogy véleményét ebben az irányban is nyilvánítsa; a kormányt tájékoztassa, hogy a borközpontok tervezett felállításával csak jó szándékának adja tanujelét a nélkül, hogy a betemetett milliókkal a mi állandóan sajnó se-bünkre gyógyító orvosságot adott volna.

MAGYAR BAJOK.

Bodrogköz az új évben.

Királyhelmez, 1911. ápr. 15.

Bencsik István főszolgabíró urnak terjedelmes cikkét a Zemplén április 8-iki számában elolvastam.

Nem polemizálok tovább!

Egészen röviden leírom szomorú benyomásaimat, amelyek a közlemény olvasásakor támadtak.

Ime: hová vezet még egy okos uri embert is az indulat, mikor egy képzelte támadás ellen védekezik.

Sajnos, második cikkében még inkább eltért a tárgyilagosságtól, mint az elsőben.

Vagy talán tárgyilagos, mikor egy rejtélyes községi bíró és a főszolgabíró urral állítólag folytatott *privát beszélgetéssel* igyekezik cáfolni? A tárgyhöz, a közügyhöz szól talán, mikor az olvasóközönség előtt mindenáron rámutatni igyekszik, hogy én *önző magán-érdekből* irtam meg első cikkemet? Komoly és tárgyilagos, mikor azt állítja, hogy nekem csak azóta van az utak ellen kifogásom, mióta egy királyhelmezi *pénztintézet elnöke vagyok*? Milyen minőségében állítja ezt a főszolgabíró ur, mint magánember, mint tisztviselő, vagy mint egy királyhelmezi *másik pénztintézet igazgatóságának tagja*?

Talán a higgadság vezette akkor, mikor ebbe a disztelemből vált polémiába *még atyám nevét is belekeveri*, hogy ellenem argumentáljon, aki, sajnos régen nagykoru vagyok? Mi köze a közügynek magánemberek kölcsönös érzéseire

ásványtár, állattár, ezenkívül számos római korbelti urna, bronz leletek, újabb keletű érmek, korszok, továbbá csontleletek, óriási mammut fogak, oldalsontok, melynek minden darabja a bencsiek tudomány szeretének tanúbizonyosága. E horribilis kötet számot tartalmazó könyvtár a vidékiek között az országban a második helyen áll; a fővárosi nagy könyvtárakat tekintve a muzeumi és egyetemi könyvtár után következik. A könyvtárt a rend felosztása alkalmával Pannónhalmáról Budára vitték s így sok érdekes régi értékes darabja nem került vissza Ferenc idejében, azok, amelyek szignálva nem voltak és ez az értékesebb rész az egyetemi könyvtárban maradt; mindennek dacára elsőrendű az ország könyvtárai között.

A főpát ur kegyessége folytán alkalmam volt a házi kincstárban őrzött történelmi és műbeccsel bíró szentségtartókat, remek kelyheket is megtekinteni s egy aranykehely különösen nagyértékű, mert régi magyar sodrony-zománc munka képezi a díszítését. A szentségtartók pazarfényű gyémánt, ametiszt és gyöngyökkel vannak díszítve. A legértékesebb egy valódi drágakövekkel és gyöngyökkel megerősített ereklyetartó, berakott aranymintákkal és szobrocskákkal díszítve. Csak azt sajnáltam, hogy a kultúra szolgálatában összegyűjtött e műkincsek között tovább nem időzhettem,

A ZEMPLEN TÁRCÁJA.

Látogatás Pannónhalmán. *)

Irtá: Dr. Kontz Endre, győri főispáni titkár.

Második közlemény.

A templom déli oldalán az épület belső folyosójára nyílólag remek vörösmárvány oszlopokkal díszes faragványokkal, művészies kidolgozású alakokkal ékesített diszkapu porta speciosa van, melynek szemléletével betelni alig lehet. — Hogy e pompás alkotást a pusztitástól megmenthesék, valamikor régen a zárda lakói befalaztatták úgy, hogy teljesen a zárda falával egyenlő lett s eltűnt a falban és csak az 1850-ik évben találtak rá véletlenül s ezután lett restaurálva. E régi épület, melynek egyes részeit az ősiség patinája rég bevonta már s immár egy ezredév suhant el részei felett a végtelenségbe s bár csak töredékben maradtak is fenn falai között a régmúlt idők kultúrájának emlékei, mégis a magyar nemzetre nagyobb értékű ez, mint sok hiába vívott csatának értékes zsákmánya.

Sokkal többet lehetne erről írni,

*) Az első közlemény megjelent a Zemplén ápr. 1. számában.

még azon esetben is, ha azt a lehetőséget föltételezné, tisztelt barátom, hogy barátság tekintetében atyám, vagy én neki egy fikarcnyival is *adósai maradtunk volna*. Vagy talán azok megfontolt döntő argumentumok, mikor kijelenti, hogy az egész Bodroghközön nekem van a *legkevesebb jogcím* a tisztviselők működéséről nyilatkozni és hogy én rosszindulatú vagyok? Mit bizonyít vajjon ellenem a lefolyt szocialista mozgalom?

Érdemlegesebb állításai, tisztelt barátomnak, szintén mit sem bizonyítanak s csakis indokolatlanul feltámadt indulata sugalmazhatta azokat.

Én nem mondtam, hogy utóbbi időben terheli mulasztás a szolgabírói hivatalt. Harmincnégy éves multra tekint vissza a főszolgabíró ur, mint tisztviselő. Mit keres tehát közleményében az 1910. évi iktató kivonata? Bizonyíték-e ez eltekintve attól is, hogy egy rendelet csak akkor hatályos, ha végre is hajtották.

Miért lovagol, tisztelt barátom folyvást ártatlan *eszenkei tanyáimon*. Fenn tartom, hogy az ottani igaz erőt közmunkával meg nem rótták, hacsak nem titokban úgy, hogy nem tudtam róla. Közadók módjára csak kivetett, kirótt tartozások hajthatók be. Azt, hogy tanyám be nem vonható a közuti érdekelttségbe, nem állítottam. Talán azért nem vonták be, mert csak mezei dülő ut vezet oda. A 49. szakaszt tehát én ismerem, de az a rejtélyes bíró talán nem ismeri.

De ha be is bizonyítja a főszolgabíró ur, hogy én vagyok Közép-Európában a legrosszabb adófizető, beigazolta vajjon egyuttal azt is vele, hogy én rágalmaztam, mert az utak adminisztrációja terén a szolgabírói hivatal 38 éve hótisztán áll és soha semmi mulasztás nem terhelte?

Vajjon, aki ismer engemet, el fogja-e hinni a főszolgabíró urnak, akár milyen haragosan argumentál is, hogy közcélú felszólalásaimban engemet *önző célok* vezetnek, *stréberkedem*, vagy *panamádom*? Még azt is kétségbe vonom, hogy a főszolgabíró ur ezt maga is elhinné.

Végül még leszögezem azt a tényt, hogy sajnálatomra, *nem állunk egy*

Nem lenne teljes beszámoló, ha meg nem említeném, hogy a magyar állam ezeréves fennállásának az állam által 1896-ban készített egyik emlékoszlopa a főpátság épülete mellett áll, Lotz mester művészi ecsetjével megörökítve benne honfoglaló őseink és a bencések változatos történeti eseményei.

Amidőn a figyelmes Véber Jácint tudós titkár magyarázatait élvezettel hallgattam, megújult lelki szemeim előtt nemzetünk nagy és gazdag multja s megilletődve állottam azon az élő történelmi földdarabon, hol ősi királyaink megfordultak, hol hajdan országgyűlést is tartottak s hoztak a nemzet felvirágzását előmozdító törvényeket; elvonult előttem a török, tatár dúlása és a szomorú tatárjárás minden borzalmas jelene. És mind e viszontagságok dacára ime nemzetünk, országunk, kulturánk él és virul. Virul, mert olyan harcosai vannak, mint a pannonhalmi főpátság vezetése alatt álló tudós tanító, szt. Benedek-rend-, az első magyar szerzetesrend.

Ahol a kulturának, a tudomány-szeretnek, az ősök emlékéhez való ragaszkodásnak olyan gazdag tárháza van, mint e nagy történelmi nevezetességű helyen, honnan a kiindult eszme mindig csak a magyar nemzet kulturájának megerősítésére, előbbrevitelére törekedett, hol olyan nagy-

talajon tisztelt barátommal.

Tárgyilag két cikkemre, melyekben tőlem távol állt érdemes személyét érinteni, még hat hét elteltével is oly sangvinikusan válaszol, hogy a személyeket nem ismerő olvasó joggal feltételezhetné, hogy kettőnk közül a főszolgabíró ur *még nagyon fiatal*. És én nem haragudtam és nem haragszom ma sem. Eltudom, mert elakarom választani a közélet kérdéseit, magánéletem kordialis vonatkozásaitól. Nem követem tisztelt barátomat arra a térre, hogy a mult barátságos érzéseit veszélyeztetve lássam, barátomat a rossz indulatnak magas fokával vádoljam, mert köz-kérdésben az enyémtől eltér nézete s ezt kimondani meri. Komolyabb órákban tanusított barátságomat én soha sem fogom egy disztelen polemia áldozatává átengedni.

A közutak kérdése terén még esetleg sok újat és okosat hallhatok a jövőben sokkal tapasztaltabb főszolgabíró barátomtól, azt azonban megengedi, hogy a lélek belső indulatai, a baráti érzés megnyilatkozása terén makacs önhittséggel elzárkózzam szemrehányásai és tanácsai elől.

Sic! Most pedig jön a tanulság: Ime: igazam volt, mikor első cikkemben azt irtam, hogy nálunk közügyet nem lehet propagálni anélkül, hogy az ember neheztelések és támadások ellen fel ne legyen vértelve.

Másrészt pedig ez mind szappanbuborék, de a Bodroghközön mégis fogunk utakat építeni.

Szmcresányi Béla.

— A legtöbb közönséges hashajtószer azzal a tulajdonsággal bír, hogy még állandóan nagyobbodó adag használat mellett is folyton vesztit hatásától. Az oly sok orvos által dicséret Ferencz József-keserűviz kitudó oldó és hashajtó hatása ellenben még huzamos használat esetén is mindig egyforma marad. A valódi Ferencz József keserűviz a belet göresök nélkül mossa ki, az étvágyat fokozza anélkül, hogy a gyomrot bármiképp megterhelné. Ezen kiváló tulajdonságáért a bécsi általános kózkórháznak V. orvosi osztálya után megállapította, hogy „a Ferencz József-viz a „keserűvizek“ leghivatottabb képviselője.“

tudományu férfiak működtek, mint itt és működnek most is: járuljunk ide minél többen, hogy lássuk a multat s munkáljuk a jövőt, akkor elérhetjük azt, hogy itt e földrészen csak egy kultúra lesz, amely a földnek nevét, tisztelését, becsülését, jövőjét biztosítja és ez a kultúra: a magyar kultúra.

S ime egy rövid délutánon a képezet szárnyain átrepülve egy évezred történetén, az idők sokaságán, át a honfi vérnek egész özönén, — a rideg valóságra kellett felébredni, mert a nap leszállt, időnk lejárt, a két irlandi ismét előállott. Szerény magam a látottak feletti elragadtatással hálásan köszönve meg Óméltóságának, a főapát urnak és előzékeny titkárnak a szerzett élvezetet, a főapát ur vezetésével a zárda tudós tanárai, u. m. Jándy Bernandin perjel, Mórocz Emlilián alperjel, esperes tanfelügyelő, Vojnits Döme jószágkormányzó, dr. Zoltvány Irén főiskolai igazgató, Sörös Pongrácz könyvtárnok, dr. Strommer Viktorin egyházi szónok, Véber Jácint főpátsági titkár, Gödör Capistrán házgondnok és pincefelügyelő, a szerencsi vasuti vendéglős testvéröccse kocsijárához kísérték a közszeretettel álló főispánt s szívélyes bucsukézszerítést váltva, a két fekete röpített benünket az induló vonathoz, mely visszahozott a szürke, a mindennapi élet forgatagába.

Zavarok egy törvénycikk körül.

— ápr. 15.

Mint országszerte, úgy Zemplénnvármegyében is sok bajjal és sok késedelemmel jár a felekezeti iskoláknak az 1908. évi XLVI. t.-c. alapján való tandíjkárpótlása. A dolognak gyökeres rendezése nem késztetik sokáig és az anomáliák e téren annyira mélyre nyulnak, hogy tovább odázni a végleges rendezést nem lehet. Innen, ebből a nézőszögből veszi szemügyre, egyik-másik megjegyzésében kissé egyszóvaluan ugyan — a dolgot a következő figyelemreméltó sorokban a tiszáninneni ref. püspökség titkára, Lengyel István:

Az 1908. LXVI. t.-c. és felekezeti népoktatásunk.

Az 1908. évi XLVI. t.-cikkkel népoktatásügyünk — látszólag — a demokratikus haladás csucsára jutott, amidőn törvényileg kimondott a felekezeti iskolákra nézve is az oktatás ingyenessége. A valóban korszakos alkotás óriási léptekkel lett volna hivatva előmozdítani népoktatásügyünk felvirágztatását.

Az általános iskolai tankötelezettségnek, amely nálunk már az 1868. évi XXXVIII. t.-cikkben kimondott, nem is lehetett más következménye az ok és okozat elvénel fogva, mint az, hogy ha az iskolabajlás kötelező mindenki nézve, tehát a legszegényebbre is, úgy a taníttatás terhet nem viselheti más, csak az iskolabajlás kötelezettségét kimondó állam.

S amikor e törvény megalkotását hírül vettük, úgy hittük, hogy attól az óriási tehertől, amely eddig egyházaink iskoláink fentartása körül viseltek, végre megszabadulunk s a meghozott törvényt, mint liberális alkotást, szívből üdvözöltük.

E reménységünkben azonban hamar kiábrándultunk.

A törvény s az ahhoz kiadott végrehajtási utasítás az ingyenes népoktatás kezdetül 1910. szept. 1-ét jelölte, kimondván, hogy a jelzett határidőn túl, tehát már az 1910—11. iskolai évben semmiféle tan- és felvételi díjat szedni nem szabad. Egyházi hatóságaink a törvény intenciója értelmében 1910.

Házasság.

Irta: Fonyi Ilonka.

Reggel volt. Kilenc óra s a hivatalban már mindenki az íróasztala mellett ülve dolgozott, csak Balázs Kálmán a fiatal fogalmazó hiányzott.

— Na Kálmán tegnap megint mulatott; reggel ment haza.

— Te is vele voltál?

Tárczy Laei tagadólag intett.

— Nem szoktam vele járni. Az utóbbi időben egyáltalán nem; amióta olyan örült módon költekezik.

— Igazán egészen tönkre teszi magát az a fiú. Szórja a pénzt.

A kis gyakornok szerényen megjegyezte:

— Az szórja, akinek van.

Tárczy visszaszólt:

— Néha az is, akinek nincs. Pedig tele van adóssággal, a feje sincs ki belőle.

— Csak nem rólam van szó? Kérdezte a belépő Balázs, mert sajnos az én fejem sincs ki az adósságból; na de azért busuljon a ló, majd csak lesz valahogy.

Valami vidám, könnyű kis dalt dudolva nézte az íróasztalán levő postáját. Tulajdonképen nem várt levelet senkitől, mert az édesanyján és hugán kívül nem volt senkije, akivel levelezett volna. Ezek csak hirdetések, reklámok, sorsjegyek voltak. Legalul egy nagy hivatalos boríték,

szept. 1-től kezdve tényleg beszüntették a tandíjszedést abban a reményben, hogy az előirt tandíjkárpótlást mielőbb megkapják. Azonban a törvény jó ideig csak malaszt maradt. A tandíjkárpótlások ügyében a legnagyobb zavar s fejtelenség állott elő. Egyházi hatóságaink tandíjat nem szedhettek, az állam pedig saját törvényét nem hajtotta végre s a tandíjkárpótlásról idejében nem gondoskodott.

E nagy tájékozatlanság eredményezte aztán, hogy egyes helyeken a törvény intenciója ellenére is elrendelték egyházi hatóságok a tandíjszedést.

Az a benyomásunk ezek után, hogy a nagyhorderejű törvény minden tervszerűség s előre való számítás nélkül alkottatott meg s az államkormány nem volt kellőleg tájékozódva a magára vállalt terhek nagyságáról. S amikor a törvényt megalkotó kormány megbukott, az új kormány már előre is fázott attól az óriási tehertől, amely a törvény szerinti s liberális értelemben vett végrehajtásával járt volna, annyira, hogy — tudomásunk szerint — kezdeményező lépések is tétettek egyházi hatóságainknál oly értelemben, hogy a törvény végrehajtása felfüggesztessék, illetőleg későbbi időkre halasztassék.

Ezt az állításunkat megerősíti az a tény, hogy amikor végre is jó későn az államkormány a tandíjkárpótlások igénybevétele iránt intézkedéseket tett, közigazgatási bizottságunk utján egymásután küldötte vissza egyházközségeinknek tandíjkárpótlás iránti kérvényeit s a lehető legszigorubb formalitás ridegségébe zárkozva, a liberális törvény intenciója ellenére egyházközségeink jogos igényeit a minimumra szorította le, vagy éppen nullificálta.

Mindezek után a helyzet az, hogy van egy okos, liberális törvényünk, de a mely végrehajtása után sokkal rosszabb annál, mintha egyáltalán nem volna.

A meghozott törvényt respektálnia kell elsősorban magának az államkormányának, különösen akkor, amikor specialiter állami feladat teljesítéséről van szó, mert az elvitázhatalan, hogy a népnevelés elsősorban is az állam kötelessége és érdeke.

Távol áll tőlünk az a szándék, hogy felekezeti iskoláinkat a mindenkori állam karjaiba bocsássuk át, azonban azt mégis megvárjuk, hogy az 1908. évi XLVI. t.-cikk az azt átlengető liberális szellemben hajtsák végre s azok az anomáliák, amelyek e törvény végrehajtása körül felmerültek, végre megszüntessenek.

az irás ismeretlen, de aztán eszébe jut, hogy holnap jár le a hatszáz koronás váltója. Valószínűleg figyelmeztetik a törlesztésre s tényleg száz koronát kérnek. A mult alkalommal könnyelműen megígérte ezt s most okvetlen ennyit kell törlesztenie. — Azonkívül a kamat. De honnan vegye? Igaz, hogy holnap már elseje, de fizetésének száz helye van. Lakás, koszt, szabó, cipész, borbély és még mennyi más!

— Min busulsz Kálmán?

— Nem busulok, ehhez egyáltalán nem értek, csak azon töröm a fejem, hogy honnan kéne venni hirtelen vagy három-négyszáz koronát.

— Csekélység. Ennél sokkal többet kaphatsz, csak akarnod kell.

— Ne tréfálg, el sem tudom képzelni, hogy ki lenne az a balek, aki nekem pénzt adna.

— Hát olyan balek nehezen akadna, de én másképen gondoltam.

— Másképen? Nem értem.

— Hát magyarul szólva: házassodjál meg.

— Erre igazán soha sem gondoltam. A pénzszerzésnek eme módja eddig eszembe sem jutott. Hát ez igazán nem rossz, de nehéz dolog.

— Mi sem könnyebb ennél. Kínézel magadnak egy jó partit, a többi aztán magától jön. Bemutatkozol, udvarolsz s aztán feleségül kéred.

Husvétli hangulatok.

A hatvanhetes alap. — Deák Ferenc szelleme. — Amire a mult tanit. — A nagy reszurrekoló. — Mosolygó husvét.

— ápr. 15.

A Deák Ferenc híres husvétli cikkét, mely döntő jelentőségűvé vált Magyarország történetére nézve, különösen egy eszme lengte át: az, hogy a mi nemzeti boldogulásunknak alapfeltétele a nemzet és a fejedelem között való egyetértés. E cikk megjelenése óta nem egy alkalmunk volt meggyőződni róla, hogy mily igazat mondott ezzel a nagy államférfi, akit a történelem a haza bölcs nevével tisztelt meg, s akinek nagy alkotását: a kiegyezést fokozottabb mértékben tanultuk megbecsülni azóta, hogy a magyar governmentális politika egyszer bizonyos mérvű kísérletet tett arra, hogy a kiegyezés bázisától meglehetősen éles szögben elhajoljon.

Az elmúlt évtized, amely tele volt harcokkal, izgalmakkal, felfordulással és amelyben ép ezért kinos stagnáció, sőt nem egy tekintetben visszafejlődés mutatkozott, megtanithatta Magyarországot a Deák Ferenc nagy és békés eszméinek a megértésére és teljes mértékben kellett arra a tudatra ébrednünk, hogy beláthatóan hosszú időre lehetetlenség és a magunk érdeke ellen való véték volna a 67-es kiegyezés bázisáról letérnünk.

A nemzet ezt helyesen fogta fel, mikor a legutóbbi választások során annak a pártnak adott meg egy igen tekintélyes többséget, amely a Deák Ferenc alkotásához való ragaszkodást úgy vallja programjában, törekvései fundamentumául, hogy ezen kívánja felépíteni a modern, új és erős Magyarországot. És valóban a nemzetnek semmi oka sincsen rá, hogy a választások alkalmával leadott vótumát megbánja. Ellenkezőleg: minden oka meg van

arra, hogy itéletével meg legyen elégedve, mert hiszen az egész vonalon szemmel látható az az örvendetes fordulat, az az áldásos átalakulás, mely másfél évvel ezelőtt még kétségbeesítően züllött viszonyainkban beállott. Kormány és többség át lévén hatva a Deák Ferenc szellemétől, nemcsak a fejedelem és nemzet közt való tökéletes harmóniát állították helyre, aminek külső kifejezéseként királyunk már legközelebb ismét hosszabb időre jön el Magyarországra, hanem a hazabölcsének tanítása szerint iparkodtak alkotni, építeni egyénenként is. A horvátokkal való testvér egyetértést, a nemzetiségekkel szemben való okos toleranciát is Deák hirdette és hogy a jelen kormány és a jelen governmentális többség mily helyesen cselekszenek, amidőn e nagy kérdésekben is Deák tanai szerint járnak el, azt abból láthatjuk, hogy már eddig is lényegesen megjavult a horvátokhoz és a nemzetiségekhez való viszony és nagy a remény rá, hogy sikerülni fog oly összhangot megteremtteni, aminő régen, nagyon régen nem volt már.

Béke... Ez volt a vágy, amely éveken át eltöltötte a magyar nemzet lelkét, de amely vágy sokáig nem tudott teljesülni. Milyen sok rut husvétben is volt részünk az elmúlt évek alatt és hogy sóvárogta mindenki a politikai megváltás eljöttét! Hiszen az áldatlan állapotok, a felfordultság átka ólomsúlyként nehezedett mindenkire. Üzleti vállalkozás megakadt, kereseti viszonyok romlottak, a szüntelen bizonytalanság bizalmatlanságot idézett fel Magyarországgal szemben a külföldön és elvonattak előlünk olyan források, melyek erőt adók voltak ránk nézve.

Ma ismét erőteljesen lüktet az egészséges piros vér ereinkben. Főlemelő dolog látnunk azt a kétségtelen gazdasági fejlődést, mely minden irányban mutatkozik.

semmit. Maga elé nézett soká és gondolkodott...

A legközelebbi zsuron pedig bemutatkozott Farkas Bertának és egész éjjel szórakoztatta. Még táncolt is, pedig gyűlölte a táncot, örültségnek nevezte azelőtt. Aztán engedelmet kért, hogy vizittelhessen.

Fazekas Berta egyike volt a legjobb partiknak. Nem volt már fiatal, valamivel felül volt a harmincon. — Szép sem volt s nem is volt soha. Még tizenhat éves korában sem, amikor pedig többé-kevésbé minden lány szép, ha egyéb szép nincs is rajtuk, az üdeségük, fiataláguk, érintetlenségük az, amik vonzóvá teszik őket. De Berta akkor is csunya, elhízott leány volt. Volt valami visszatartó az arcán, talán a fakó színe, vagy kifejezéstelen szemei. Később még kövérebb lett s a szemei alá sok vékony pókhálószzerű vonást festett az idő. Talán egyedül a haja volt szép rajta, a dus, hamvasszöke hullámos haja.

Keveset beszélő, rendkívül korlátolt, egyszerű lány volt. A regényeket csak hallásból ismerte. Pedig két szekrénytel tele voltak szebbnél-szebb, jobbnál-jobb könyvek. De sohasem vett magának annyi fáradságot, hogy valamelyikbe bele nézzen. Egyáltalán

Uj vállalatok létesülnek, új kereseti források nyílnak meg és ha nincsen is még jóvá téve mindaz, amit az elmúlt évtized ártott, mert hiszen jóvá tehető-e másfél év alatt egy hosszú évtized rombolása, de szemmel látjuk, hogy most járunk a helyes uton és hogy mihamar teljesen eliminálva lesz a nemzet testéből minden káros anyag, amely szervezetünket pusztította.

Összehasonlítván azzal, ami volt, azt, ami most van, vonjuk le a nagy tanulságokat ebből az összehasonlításból! Ne hajszoljunk tarka álmokat, melyek valóra nem válhatnak, hanem a reális politikát tartjuk szem előtt. Letértünk a helyes meggyéről és okunk volt megbánni, mert el-tévedtünk és sokáig kellett tapogatózunk, amíg az igazi utra nagynehezen megint visszataláltunk.

Sok sivár, hideg husvétot láttunk a multban. De a sok évi mártíromság után a nemzet meg tudta találni újból a helyes utat.

E nagy reszurrekció után bizodalomnak-bizodalomával tekinthetünk azokra, akik e fordulatot elő tudták idézni. Mi most haladunk... És csak haladjunk is hát előre, folyton csak előre!... Ujfent mosolygó husvétot látunk a magyar politikai életben.

KICSAPÁS.

Az új helyi főgimnázium tanári kara az elmúlt héten az iskolai szabályok súlyos megsértése miatt kizárt az intézetből két diákot és most folytatja az eljárást öt másik tanuló ellen.

Feltűnőbb jelenségek között kimult betegnél az orvosok sietve kutatják az okokat, amelyek a halál okozói voltak. És bár ezek megállapításával nem hoznak az elhalt szervezetbe új életet, de más hasonló eset felderítésénél tájékozódni tudnak, képesek felismerni a betegség diagnózisát. Ez a hasonlat biztosan alkalmazható az iskolai életre is. A tanügy emberei sem tudják minden bajra az orvoságot alkalmazni, tehetetlenül állunk egyes bajok tüneteinek és az

nem érdeklődött semmi iránt. Ha olvasott is néha, csak azt a képes fajta regényt szerette, amelyet füzetként hordanak a házhoz sokat beszélő vigécek s zenélő órák, meg szentképet ígérnek ráadásul.

Ez szórakoztatta. Sokszor elfelejtkezett az uzsonnáról is, nem tudta abba hagyni, annyira érdekelte az aranyhajú várkisasszony sorsa, akit elrabol a vad martalóc, de a hős lovag utána megy s nem nyugszik, míg meg nem találja szerelmes mátkáját...

Ez tetszett neki. Sokszor órákig elgondolkozott rajta. S valami irigység-féltet érzett a várkisasszony iránt. Ha érte is eljönne tengerentúlról a hős lovag... Ha eljönne és azt mondaná neki, hogy szeretlek...

És egyszer, egy langyos, virágillatos májusi estén azt gondolta: már el is jött; ha nem is a tengerentúlról, de mégis eljött, itt van a hős lovag; Balázs Kálmán; ő meg az aranyhajú várkisasszony...

A vár sem hiányzott; ha nem is épen százados várkastély volt; de hatalmas, nagy ősi kuria, óriási kiterjedésű parkkal, erdővel, földekkel és sok-sok pénzzel, meg értékpapírokkal a Wertheim-szekrényben.

Minden meg volt, még a tavasz is; amikor az emberi lélek sokkal

egyén nevelésének csödjé következik be. A diáknak távoznia kell az iskola kötelekéből, a kicsapottság peccsétjét ütök reá és minden rendben van...

Bocsánat, nincs rendben semmi. Az iskola még nem érte el célját azaz, hogy a ma társadalmából kiközösített néhány diákot. Fontosabb ennél azon okokat kutatni, amelyek ilyen bajokat előidézni tudnak, hogy ismételt esetben már az erkölcsi halált megelőzőleg képesek legyünk megállapítani a diagnózist.

És amidőn a kerethez képest rövid fejtegetésemhez kezdenék, előre kell bocsátanom, hogy ez nem csupán a helybeli viszonyokra alkalmazható, mert hiszen a közel multban több város iskolájában kellett a kicsapást alkalmazni. A betegség tehát igen általános. A teljes felvilágosodottság százada nem hagyta érintetlenül a gyermek, az ifju lelkületét. És bár több őszinteséget, az akarat határozottabb megnyilvánulását tapasztalhatjuk a nagyobb szabadság biztosításával, a ferdeségek, a kihágások különböző válfajai gombamódra szaporodtak el. Tudja ezt a szülői ház, érzi ezt az iskola, de nem gondoskodnak együttesen a bajok orvoslásáról, hiszen közöttük igazi chinai fal létezik.

(A mai viszonyok.)

Bizony visszaesés ez azzal a patriarchális idővel szemben, amidőn a szülő 14—18 éves gyermekének parancsolni tudott, amidőn a szülői ház és iskola között bensőbb kapcsolat létezett és amidőn a 14—18 éves ifju félve tisztelte tanárát. A tanár pedig meg tudta érteni növendékét, tudott hatni reá, sokszor a gerundiumtól, a bottól sem idegenkedett, ha egy-egy rakoncátlan gyermeket kellett megfélemlíteni, de nem élt a bosszu fegyverével, orvoságot keresett az okatlan ifju lelki bajainak kigyógyítására, de nem keresett adatokat a kegyelemfőésre, amely a kizárást indokoltta teheti.

Ma nem ismeri a tanár tanítványát. Nincs individuum, csak tömeg. A zsufolt osztályoknál igen kevesen gondolnak arra, hogy a hány egyén, annyi természet, mindegyik más-más környezetben él, más-más lelki sajátosságokat tüntet fel. És ha a harmonia megbomlik, a szülői ház tétlenül szemléli az iskola ténykedéseit, nem igyekszik segédkezni nyújtani, mert ellensége az iskolának, mert telve elfogultsággal, telve előítélettel. Nem óhajt szülői konferenciát, nem keresi az érintkezést fia oktatásával, belenyugszik abba, hogy az nem felelt

fogékonyabb a szerelem iránt.

Csillagos, virágillatos este volt és Balázs Kálmán egyedül maradt a verandán Bertával. Megfogta a kezét; puha volt és meleg. Simogatta s a lány nem húzta vissza. Mondani is szeretett volna valamit, de nem tudta, hogy kezdjen hozzá. A lány is hallgatott. Nem tudta: szoktak-e ilyenkor valamit mondani? Talán semmit. Hát inkább nem szólt, úgy sem tudott volna mit mondjon. A férfi a torkát köszörülte. A nyitott ajtón világosság áradt a verendára. Oda esett a lány hajára s abban a pillanatban szépek, vonzóan taláta a lányt. A szája is kicsi és piros, a keze meg sima, puha és fehér. Megszorítja gyöngéden, inkább csak simogatja, a lány visszaszorítja. Ez biztatás...

De mégis olyan nehezen gondolja rá magát. Lemondjon a szabadságáról? Lekösse magát ennek az egyszerű, szimpla lánynak? Ó, akit csak a nagyon is vonzó, raffinált, okos nők tudták érdekelni; hát ez legyen a párja? Ez a vízsinű szemű, fakó arcú leány? Ez az elhízott, kissé már vén leány?...

De akkor hirtelen eszébe jutottak a váltói: a kétezer koronás, a hatszáz koronás, a háromszáz... meg a szabószámlák, a cipész, meg az édes anyja, aki tegnap is ezt írta: ...tőlem

— Minden vonzalom, rokonszenv nélkül?

— Hja, ilyen házasságoknál vonzalomról szó sincs. Az egyik részről legalább is nem beszélhetünk erről, lehet, hogy a lány majd szerelmes is lesz, a nőknél az könnyebben jön — azok ideálisabbak — mi férfiak meg okosak és reálisak vagyunk.

— Hát igen, igen, de ez tulajdonképpen mégsem becsületes dolog, azért elvenni egy nőt, hogy kisegitem magamat a bajból, hogy pénzből kényelmes életet teremtsék magamnak. Hiszen a férfi kötelessége dolgozni az asszonyáért, kényelmessé, gondtalanná tenni az otthonát. A nő meg meleggé, boldoggá teszi a tűzhelyet.

— Lári-fári, az őseid talán így tettek, de ma már nincsenek rajongó bolondok, ma ésszel házasodnak az emberek. A nehéz megélhetési viszonyok, a körülmények kényszerítettek erre; meg aztán most már erre tanit az élet is.

— De megértés, vonzalom nélkül még sem tudom elképzelni, hát milyen élet az, ahol semmi közös nincs?

— Élet. Egyszerűen csak élet. Nem turbékolnak, de nem is nélkülöznek s azt hiszem az utóbbi többet ér.

Balázs Kálmán nem felelt rá

elég telente, vagy kijavította elégtelen-jét, nem bukott meg, nem lett meg-róva stb. Fűtől az iskolára, mikor a fia szénája rendben van, mert hiszen elfogultságában fiát a jövő egyik ve-zéregyéniségének tekinti. Nevelés? Minek az? Semmi köze ehhez az is-kolának, fölöslegesnek tartja ezt a szülői otthon, nevelődik a csemete magától is.

Igy hát egy oly szigeten van az ifju, ahol uralkodónak érzi magát. És bár eleget tesz azon kötelezettségének, amelylyel tanulási előmenetelét bizto-sítja, egyéb kötelezettséget az iskolá-val szemben nem érez, a fegyelmi szabályokat ósdi intézménynek te-kinti, egyenrangúnak érzi magát ta-náiraival szemben, megengedi magá-nak a dohányzást, a korsmázást, az éjjeljelezést, kártyázást, a ledér nők-ke való mulatozást. Ezzel szemben az iskola a másik szélsőségre esik, ha csupán a fegyelmi szabályokat nézi. És aki ennek valamelyik paragrafusa ellen vétet, annak pusztni kell az iskola kötelékéből. És bűnhődnek a gyermekek a szülők bűneiért, mert elsősorban azok a hibások, hogy még csak a legkisebb felügyeletet is meg-vonták gyermeküktől.

(A társadalom bűne.)

Ime mennyire hiányzik a köles-önös megértés tanár és tanuló között, tanár és szülő között, szülő és fiu között. Csodálható-e, ha ily sivár vi-szonyok között a kizárások napi-renden vannak. És a bűnös társada-lom, a helytelen erkölcsi világnézet még segítséget nyújt ezen állapot fenntartásához. A pornográfia még sohasem virágzott úgy, mint ma, a kirakatok durva képekkel vannak tele, a szexuális életből táplálkozó élelapok a gyermekek között közköz-zen fogognak, a frivol szindaraboknál — minden tilalom ellenére is — meg-telik a diákkarzat, fiu a leánnyal ma nem beszél, hanem csak neki udva-ról és ennek folyamánakép léha le-velezést folytatnak. A szülő mindezt hallgatólággal veszi, legfeljebb a fia iz-lését kritizálja és féltékenységgel vi-gyáz arra, hogy rangban kisebb né-mely leányzóval valahogy szóba ne álljon.

A tél folyamán megnéztem „Az iglói diákok” c. szindarabot. E darab mélységesen hódol a mai korszellem-nek. Dicsőhymuszt zeng a dorbezőlő diákságnak, pellengére állítja az er-kölcsere örökös tanárokat. Alkalmam volt szemlélni azt az extázist, amit a darab a diákság körében keltett és bizonyos szánalommal tekintetem fel a mai aranyifjúságra, amely boldog,

ne várj semmit. Küldenek neked, de magunk is nélkülözünk sokszor. A hugodnak is akadit volna szerencséje, ha legalább kétezer koronája lett volna. De nem tudunk adni; hát itt maradt. Pedig már felül van a huszon és hova-tovább eltűnik a fiatalsága, szépsége. De hát az az átkozott pénz, nem engedi, hogy célhoz érjen. Csak legalább te okos légy édes fiam. Jól nősz. Az eszeddel, hogy ne kellesen egész életeden nyomorognod...

Most eszébe jutott minden... És az is, hogy itt sok pénz van. Még a hugának is adhatna. Boldoggá tenné. Kifizethetné az összes adóságait. Nem zaklatná a hitelezői. Nyugodt, ké-nyelmes élete lehetne. Aztán lassan-kint majd csak megszokná Bertát. Szerelmeire úgy sem vágyik; volt elég része a csókos nyönyörben, má-morító boldogságban...

És hirtelen elhatározással köze-lebb hajolt a leányhoz.

— Bertácska! tudna-e engem szeretni? Akar-e a feleségem lenni? Amikor kimondta, olyan undor-félét érzett, mint mikor az ember véletlenül békára lép, de csak egy pillanatig. A másik percben már fel-csillant a szeme, amikor a leány halkán, szinte suttogva mondta:

— Akarok...

hogy a szinpad is az ő felfogásuk malmára hajtja a vizet.

Nem vagyok konzervatív gondol-kodásu egyén, hiva vagyok a koeduca-ciónak, de ezek a közállapotok azt az érzést keltik fel bennem, hogy a régi idő tisztább és erkölcsösebb volt. Be kell látni azt, hogy mielőbb csele-kedni kell, hogy a szülői házat az is-kolával össze kell hozni közös tanács-kozással a helyes és együttes nevelés elveinek megvitatása céljából. A szülői értekezletek fontosságát már több iz-ben hangoztattam és mig ez valóra és általánossá nem válik, addig rend nem lesz, addig a továbbfejlődés nem remélhető, addig a kicsapástól való indokolt félelem nem vész ki az ifju-ság köztudatából.

Kertész Ödön.

Népművészet.

A Népművészeti Magyar Házipar Szövetség kiállítása Ujhelyben.

Háziipari és képművészeti kiállítás.

— ápr. 15.

A Budapesten székelő Népművé-szeti Magyar Házipar Szövetség vá-roսunkban vándorkiállítást akar ren-dezni. A szükséges előmunkálatokat most végzik s e hó 23-án d. e. 11 órakor a vármegyeháza disztermében Meczner Gyula főispán és Dókus Gyula alispán védnöksége alatt ün-nepélyesen megnyitják a kiállítást. Hisszük, hogy ezt a kiállítást városunk szeretettel fogadja és támogatni fogja, mert hiszen amit ez a kiállítás mutat, az mindannyiunk hétköznapi mun-kájának művészi magasságig fejlett formája.

A háziipar fogalmával kapcsola-tban kell, hogy eszünkbe jusson, hogy mily erős invenció és mennyi ösztön-szerű műizlés van a mi országunk sokfajta földmivelő népében kifejlődve. Látva azután a háziipar csodaszép termékeit, méltán elgondolkozhatunk azon, hogy mennyi szőpet, mennyi mű-vésziesen becseset tudna egyik-másik falusi földműves vagy pásztor-ember alkotni, ha módja lenne arra, hogy művészi hajlamait tanulva fejlessze s alkalom adódna fejlődésvágyának ösztönzésére és növelésére. Ezt a módot és ezt az alkalmat keresi és szolgálja a Népművészeti Magyar Házipar Szövetség, mely a sátoralja-ujhelyi kiállítást rendezi.

A háziipart művelő paraszt-ember tudatában annak, hogy munkája a kiállításra kerül s ép ezért igyekszik a legszebbet és legjobbát alkotva, a közönség tetszését megnyerni. Amde e kulturfejlesztő hatás mellett a néző-re is fölöttébb tanulságos, szemnek tet-szetős, elmének gyönyörködtető tan-ulságos az e fajta kiállítás. Mert a művészi remek, az emberi tudás magasságait mutató produktumok szemlélésére ott vannak a világvárosok tárlatai és gyűjteményei. A nép-művészetek közvetlen őseréjű meg-nyilatkozásait azonban csak az ilyen háziipari kiállítás mutatja, azokban csak itt gyönyörködhetünk. És amit ez a kiállítás mutat, az egy kis Ma-gyarország népművészeti kézműves dolgokból összehordva.

Kétségtelen tehát, hogy a 23-án megnyitott sátoraljujhelyi vándorkiál-lítás kulturfeladatát s a magyar házi-ipart fejlesztő nehéz munkát végez. Együtt lesz itt minden, amit Magyar-ország népének művészi érzéke és ügyes keze csinálni tud. Kosarak, vésett famunkák, dobozok, butorok, himzések, szőnyegek, női öltözéki cikkek, háztartási tárgyak, szóval minden, amit falusi és tanyásházak szorgoskodó keze produkál.

És nemcsak az új háziipari mun-kákat mutatja be a kiállítás rendező-sége, hanem a régieket is. A kiállításon láthatunk majd 100—200 éves himzé-seket is. A kiállítás április 30-ig lesz nyitva és belépő-díj nélkül megtekin-tető. A kiállított tárgyak azonnal megvásárolhatók. Ugyanezen kiállítás

keretében a gróf Teleki Géza elnök-sége alatt álló budapesti „Művészház” alapítványi képei is ki lesznek állítva, amelyek részletfizetésre is megvásá-ro'hatók.

Ötven év múlva.

Fantasztikus írás, melyben szó vagy on arról, hogy milyennek álmódjuk az ötven esztendő múlva elkövetkező Ujhelyt.

(Az alvó szentek legendája.)

Irva vagyok a hét alvó szentek-ről, hogy egy barlangban mély álom nehezedvén szempilláikra, nagyot alvá-nak vala. Bizony más császár ural-kodott már a római birodalom felett, amikor felébredtek. Természetesen éhesek voltak és persze szomjasok is. Volt azonban pénzük. Mentek men-dégéltek tehát a város felé, hogy majd enyhítik önüket és szomjukat. Már utközben feltűnt a város nagy-sága, tornyaiinak, kupoláinak száma, kihallatszott a népes piac zsvivaja, egymást követték az uton a kuriku-lumok. De hát elvégre is nagyjából mégis csak az a város volt az, amely-ből tegnap eltávoztak. Hátha a mély alvás okozta káprázat mutat nagyob-bat a valónál? Mikor a város szélé-hez értek, látják, hogy a lézengő em-berek nem olyan tógát viselnek, a minő rajtuk is lengett, ami miatt az-tán kölesönös volt a bálmuldozás. — Ahogy pedig beljebb hatolnak, elkez-denek utánunk futni a gyermekek, inasok és egyéb utcai lézengők. An-drás, a rend éber őre, csendesen bal-lag a sokadalom felé s látva, hogy csupán a messziről való jövevények nem épen fashionabel — mindamellett uras ruházata keltett feltűnést, jónak látta pihentetni az erélyt és okosan alkalmazni a tapintatot. Még szalutált is egyet, ne mondják az idegenek, hogy egy előkelő város jól nevelt rendőrije nem tudja, hogy mi dukál az uraknak, ha messziről valók is. Bizonyára turisták s mint ilyenek, szivesen látandók annál is inkább, mivel a magistratus csak a minap deliberálta az idegen forgalom növe-lése érdekében szükségességeket. Betér-nek aztán a legközelebbi vendéglőbe a „Kék dromedárba.” Kérnek egy-egy nagy pörköltöt azaz borsot kecske sült-tel és hozzávaló falernumot. Amde se a pincér, se az előlebbendő kasszir frajla, aki pedig már sokat tapasztalt matro-na, se a vendéglős nem értének vala egy kukkot sem. A hosszas ünyölő-dés közben jött azután tíz óraizni egy bölcs városi szenátor, aki versa-tus lévén a régi idiomákban, eligazi-totta a dolgot. Hanem a fizettség nél-ujabb meglepetés várt a jövevényekre. Mintha ujpesti koronákkal akarták volna becsapni a zahlkellnert, aki udvarias hajlongások kíséretében mi-melte, hogy a felkínált valutát zines szerencséje ismerni. A tudós szenátor azonban, mint aki járatos volt a nu-mismatikában is, rendbe hozta a számadást. — A pénzügyi művelet egyébként a hét alvóra ütött ki hátrányosan, miután a segítségül hi-vott pénzváltó hitvány új veretű ró-mai érmeke váltotta be a régi, de becsületes summát érv pénzeket. Lé-vén ugyanis a kor már annyira mo-dern, hogy a római kincstár képes volt tantuszokat veretni jó pénz he-lyett, amely fináncoperációt jóval ké-sőbb végig próbálta Európa összes fejedelme.

Mikoron pedig a hét alvók látták volna, hogy más világból valók vol-nának és megállapították volna a pénzük alapján, hogy hány száz eszt-endőket aludtanak vala át, a cse-ndes bámészkodás közben nagy gyor-sasággal előregedtek és megtérének őseikhez. Eddig tart a hét alvó zen-tek legendája.

(Ötven esztendő múltával.)

Tegyük fel, hogy napjainkban ismétlődnek meg az a legenda. Valaki

például az ujhelyi hegyek között egy régen feledésbe merült pincére buk kanva a benne talált mohos hordó bűbajos levétől ötvenévre aludna el.

A Zemplén 1961. évi május 25-ki sz. hozza az érdekes interjút: — Hogy miként aludtam el, arra már világosan nem emlékszem. Másnap — legalább nekem úgy tűnt fel, hogy másnap van — kissé kábult fővel ténferegtem ki a pincéből, amelynek nyílása előtt a bozót annyira elsűrűsödött, hogy alig voltam képes rajta áthatolni. Ki-értem az erdei ösvényre, amelyik a Májuskut völgyébe vezet. Mintha a fák megvastagodtak volna, nagyobbra is nőttek volna körülöttem, egyéb-ként a kakuk csak olyan melán monológizált a Hajagos völgyben, mint tegnap, az apró erdei pintyek érces csicsérgésükkel árulták el, hogy fészkeiket féltik tőlem.

A nap már régen magasán járt. Zsebóráim után nyulok, amely néma szemrehányással tagadta meg a szol-gálatot. Elállt. Hja bizony én elfelej-tettem felhuzni. No de nemsokára a Sebeők villához érek — gondoltam — ott megmondják, hány az óra? A tár-gyalásról ugys lekéstem. Sebaj, a nobilis kollega méltányos lézen, legrosszabb esetben pedig igazolással élek. A Sebeők villához egyébként nemcsak az időbeli tájékozódás vá-gya vonzott, hanem az a pohárka szilvórium és harapni való is, amivel bizonyára megkínál a szives házi-gazda. Mintha éhesebb lettem volna, mint egyébkor.

Amint a villa terrassához érek... nini, de szépen kistafirozta Tóni ezt a környéket — mondom. Szép, olasz stílusban épült, lapos fedelű egyemeletes épület bontakozott ki a diszfák és díszeserjék izlésesen csoportosított környezetéből. A fehérre mázolt kapu előtt borotvált képű inas álldogált. Ahogy be akarok lépni a kiskapun, élembé plántálja magát a csinosan livrirozott cerberus... „Nem fogad az öreg méltósága senkit.”

— Öregméltósága? Hát kit szol-gál maga atyafi?

„Báró Berzenyecz Oszkár, ha épen kíváncsi rá az öreg ur.” — Már megint öreg, pláne öreg ur és pláne én. Akinek a gyűrűs ujján csak a mult hét óta ragyog a jeggyűrű. Ez az ember be van rugva.

Járjunk végére a dolognak. Nézze csak barátom, hogy hívják a maga urnóját a leány nevén?

— Hát azt sem tudja öreg... Se-beők Sára a híres opera énekesnő, akit több udvar tüntetett ki a kamara énekesnői méltósággal. Aki...

— No hát ez az ember tisztára to-lond. Hiszen Sebeők Sárka viruló, szép s fiatal. Még művészetének a ze-nitjét sem érte el. Nekem pedig, mint érdemkoszoruzott matróznét emlegeti.

Eszembe jutott Jókai egyik no-vellája, amelyben csupa meghibbant elméjű alkalmazottak szerepelnek. — Okos, derék, hasznavehető emberek egytől-egyig, de mindeniküknek van egy rögeszméje. Megállapítottam, hogy ez a borotváltképű alak mindenkit öregnek lát és taksál. Az a bogara. Mentem tovább, majd a Májuskut hús cseppei enyhítik szomjamat. Ott csak nem ál utamba senki. Egyéb-ként feltettem magamban, hogy Se-beők Tónit persvadeáalom, miként más embert állítson a kapuja elé. Különben veszélyeztetni hajlékának vendéglátó szivességéről méltán el-terjedt jó hírnevét.

A Május-kutnál újabb meglepe-tés várt rám. Tegnap még — jól em-lékszem — neki kellett hasalni a forrásnak, aki inni akart belőle. Most pedig márvány medencébe csobogott a szépen faragott mithologiai alak edényéből kristály tisztán előtörő for-rás vize.

Amde akadt más megbámulni való is! A Szárhegy oldalában a szebbnél-szebb vidék egész sora gyö-nyörködtette a szemet. A lassu emel-kedésű kigyózó uton egymást érték az autóbilok, a szép magánfoga-tok, a gyalog és lovas sétálók. A

Kisszárhegy kupalaku kiugrása alatt arányaiban hatalmas, formájában ékes épület tűnt szemembe. Ugyan mi lehet az? Megdörzsöltem a szememet, nem álmodom-e, avagy nem állok-e valamely káprázat hatása alatt? Konstatáltam, hogy látok és hallok. A zakatoló gépkocsik túlkölése, a jukker-fogatok ritmikus trappja semmi esetre sem lehetnek káprázatok. A Várhegy oldalát hatalmas fenyves sötétzöld bársonya takarja, a hegytetőn pedig... nini egy vár. Egy régi lovagvár tisztes romjai. Még inkább erőt vett rajtam a szédület. Balra a kultúra eleven lüktetéséről tanuskodó alkotások, jobbra a Scott Walteri romantika! Mindezek pedig még tegnap nem voltak sehol... Csak legálább közeledne valaki, akitől kérdezősködhetném. Ejh, igyunk vizet és jerünk tovább — majd csak eligazodik minden a maga rendjében. Hát amint a márvány medence fölé hajlok, ijedten hőkölök vissza, akárcsak Ripp a jól ösmert jelenetben. A viztükörről egy vénember képmása tekintett felém vállig érő fehér hajjal, bozontos ősz szakállal, ráncos ábrázattal. Hát még a habitus! Akkor vettem észre, hogy mily szinehagyott a kabátom kelméje, mennyire elszárgultak a mancsaitám, mivő subickra éhese a cipőim... Persze, futott előttem a világ...

Mikor feleszméltem, ágyban feküdtem. Az elhomályosított ablak, a diszkrét karbol illat, a nagy csönd, elárulták a kórházat. Nyüzsgölődésem neszére az ápolónő közeledett hozzám s hogylétem felől tudakozódott.

— Kösönöm szives kérdését. Tűrhetően. De legyen szives megmondani, hol vagyok.

„Az Erzsébet kórházban.”

De hát hogy kerültem ide?

Azt majd később fogja megtudni, egyelőre orvosi rendelet folytán tartózkodnia kell minden izgalomtól, tehát attól is, amely kérdezősködéssel járna.

Legalább azt mondja meg, hány az óra?

„Háromnegyed tizenhatra.”

Íme, ez is bolond, vagy bolondnak tart. Hát kérem, mióta van tizenkét óránál is több?

Bizony már annak idejéig husz éve. Nemzetközi megegyezés alapján reformálták át az időszámítást s azóta a cifferblatok huszonkét római számmal festvék. Amint látom, az Ön órája még a régiek közül való. Ilyeneket manapság már csak a múzeumban láthatni.

Erről egyébként mintha már hallottam volna.

Nem lenne szives megmondani, meddig kell feküdnöm. Szeretnék a dolgaim után látni.

Bocsánat, de erre a kérdésre csak a főorvos ur adhat választ. Majd holnap féltizennégy órakor meg fogja vizsgálni, sőt valószínűleg akorra itt lesznek már egy a hazai, valamint a külföldi egyetemek hírneves professzorai is.

De hát ki az ördögnek kell anynyi professzor. Nem akarok én examentor lenni. (Folyt. köv.)

JEGYZETEK A HÉTRŐL.

Az ujhelyi vásár.

Szomoruan beszédes bizonyoságot ad — időről-időre — az ujhelyi utca. A maga kicsinyes, mindennapos elevenségén kívül, nem produkál semmi olyan mozgalmasságot, ami a fejlődés mellett tanuskodnék. Legutóbb végignéztünk egy ujhelyi vásárt és bizony, fájdalommal szívvel kell konstatálnunk, hogy egészen apróra őröldik a régi diésőség. A forgalom megcsappant, a kereslet és a kínálat egyre szűkebb körre szorult és ma már sehol semmi nyoma annak az érdeklődésnek, mely messzi földelről ide tudta terelni — még a közelmúltban is — a publikumot. Vértelenül s olyan eredménytel, mely kell, hogy megdöbbenő

legyen, kerülnek sorra a vásárok és minden vásár egy véresen komoly, keserves argumentum az idők romlása mellett. Hol a régi elevenség s hol a régi világ, melyből annyi jókedvű krónika tellett: az emberek fáradtak és a sok meddő viaskodás ahoggy végiggyötörte az erőiket, valami szürke közönyt szítált a lelkekbe. Meg-megcsóváljuk a fejünket s úgy konstatáljuk: bizony megnehezedett az idők járása, de már ahhoz, hogy ne hagyjuk továbbra is ölben a kezünket, sem kedvünk, sem erőnk nincs.

Vigéccasszony öngyűsége.

Vidéki lapokban egyre sűrűbben jelennek meg panaszok amiatt, hogy a könyvügynökökkel versenyezve most már könyvügynökök is elárastották az országot, hogy Remekirókra, Összeszművekre, Aranybibliákra és egyéb diszművekre előfizetőket gyűjtsenek. És amint a könyvügynök urak kegyeskednek magukat „fővárosi hírlapíróknak” kinevezni, az ügynökök gyek, akik nagy tollaskalapban, suhogó zsuponban és bukjelszoknyában róják a vidéki aszfaltot s macskafejköves járdát, „jótékony hölgyek”-nek nevezik magukat. Egyszer a szegény egyetemi hallgatóknak, másszor az ingyentejnek a javára gyűjtenek; ezek a derék pesti kiadók t. i. olyan jóemberek, hogy egy-egy diszmunka tiszta jövedelmét készséggel áldozzák fel valamilyen jótékony cél érdekében. A „jótékony hölgyek” épen úgy, mint a „fővárosi hírlapíró urak” rábeszélésében igen sűrűn szokott előfordulni a kultúra szó, pedig a kulturának aligha van még egy néhány olyan ártalmas és gonoszindulatu rákfeneje, mint ők. Mindenekelőtt azért, mert az a kultúra, amit ők terjesztenek, nem kultúra, az csak egy vagy több díszes kötésű könyv, amiket betesznek a szalonasztalra, vagy a könyvszekrénybe. Másodsor azért, mert az ő könyvterjesztésük azokat a forrásokat dugaszolja el, amelyekből az igazi kultúra táplálkozik. Az az ember, a kinek a polcán már ott vannak a remekirók, új könyvet, a legjobbat a legszebbet sem veszi meg, mert a könyvéhség nem olyan leküzdhetetlen, hogyha pedig érez is a kultúra iránt annyi kötelezettséget, amennyi nélkül ma már egy intelligens embernek szegény élnie, a lelkiismeretét megnyugtatta az Aranybiblia és a Remekirók. És végül őli a kulturát ez a részletügylet, mert a magyar kiadók már alig csinálnak már üzletet, mint ilyen részletügyletre alkalmas könyvkiadást, különös előszeretettel viseltetvén azok iránt a szerzők iránt, a kik ötven éve meghaltak, mert ezeknek a szerzőknek nem jár írói honorárium.

Ujhelyben is sűrűn kopogtatnak házról-házra egy a „fővárosi hírlapírók,” mint a „jótékony hölgyek.” Nem marad más hátra, minthogy melegen tanácsoljuk a nyájias olvasónak, hogyha egy „fővárosi hírlapíró” vagy egy „jótékony hölgy” kopogtat az ajtajukon, dobják ki őket nyugodt lélekkel, mert sem az igazi fővárosi hírlapírók, sem az igazi jótékony hölgyek nem szoktak megrendeléseket gyűjteni. S ebben az se akadályozza meg őket, hogyha öngyűsége nyájias mosolylyal jelét adja, hogy megrendelés esetén barátságos, igen barátságos viselkedésre is hajlandó. Mert a hölgyek között akadnak, akik ilyen provizió adására is hajlandók. Aki pedig ilyen előnyös feltételek mellett hajlandó lesz megrendelni a Remekirókat, nehogy azt higgye azután, hogy a kulturát támogatta.

HIREK.

A megyekút. Rohan az idő és a hogy szállnak az évek: a mult lassan-lassan csak emlék lesz. A mesékben esik majd szó róla és színes, cifra legendák szálaít szövi majd rá az elképzelés. A régi Ujhelyből már megint eltűnt egy da-

rab az utcáinkról: a fejlődés elsőpörte a megyekutat és szorgos munkáskezek néhány óra alatt elvitték a megyeháza elől azt a régi, antik, s megkopott emléke. Büszkén, dacosan áll a szomszédságában a Kossuth szobor és a művészi hatások úgy kívánták, hogy elkerüljön mellőle a megyekút. El is került és elment vele az az idilli, hangos kedvű nyüzsgés, is mely körötte — ennek a küzködő városnak kellő közepén — messzire csillámló ókedvű szinsskelhatott.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Nyomárkay Kázmér számtanácsost a kassai m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség főnökévé nevezte ki.

— **Az ügyvédi kamarából.** A kassai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Szécsén Vilmos tokaji lakos ügyvédet elhalálozás folytán törölte a kamara ügyvédi lajstromából és iródája részére Székely Károly tokaji ügyvédet gondnokká rendelte ki.

— **Főuri adomány.** Gr. Andrássy Sándor a közelgő husvétii ünnepek alkalmából a velejei szegények közzét, mint minden évben — ugy ezidén is — nagyból összegű pénzt osztott ki. A nemes buzgóság csak fokozza azt a népszerűséget, melynek mindenfelé örvend gr. Andrássy Sándor.

— **A Kazinczy-körből.** A Kazinczy-kör husvét másodnapján, hétfőn délután 6 órakor a vármegyeháza nagytermében estélyt rendez. A műsor a következő: 1. Prihoda Katóka: Szavaltat. 2. Solti Vilma és Solti Ernő: Duett, zongorán kíséri Tombor Aladár. 3. Gárdonyi Józsefné: Felolvasás. 4. Nyevizky Gabriella: Magyar nóták zongorán, cigányzene kísérettel. A program olyan változatos és annyira gazdag, hogy a közönség minden bizonynyal a szokottnál is erősebb érdeklődéssel fogadja az est híret és zsufolásig tölti majd meg a vármegyeháza nagytermét.

— **Báró Waldbott birtoka.** Báró Waldbott Frigyes tolsvai nagybirtokos, akit a király nem régen a szőlő- és jótékonyterén kifejtett tevékenységéért magyar nemességgel tüntetett ki, legújában ismét kövételre méltó példát adott arra nézve, hogy miként kell a szegény földművelő nép érdekeinek előregítésével az amerikai kivándorlástól a népet visszatartani. Abaujmegyében fekvő 1000 holdas birtokát igen mérsékelt áron és nagyon kedvező fizetési feltételek mellett átengedte Fony, Mogyoróska és Regéc községek lakosságának és ő nemes gondolkodásának köszönhető, hogy a legszegényebb ember is 1—2 hold földhöz, a község egyeteme pedig jó közlegelőhöz jutott. A községek képviselőtestülete br. Waldbott Frigyeset e nemes tetteért e napokban a községek diszpolgárává választotta.

— **Lelkész meghívás.** A kistokaji ref. egyházközség április hó 9-én tartott ülésében a megüresedett lelkeszi állomásra egyhangulag, nagy lelkesedéssel Gombos Imre miskolci ref. segédlelkészt hívta meg.

— **Szerencs főbírája.** A Molnár István elhunytával megüresedett szerencsi főbírói állás — a legközelebbi tisztújításig — helyettesítéssel lett e hó 10-én betöltve. A képviselőtestület Kovács Gábor 7 szavazatával szemben 18 szavazattal Rozgonyi Andrást ottani tekintélyes iparost ültette a bírói székbe. Gortvay Aladár elnöklő főszolgabíró Rozgonyival az esküt nyomban letétette. A végleges bíróválasztás csak ez év június havában fog megejtetni.

— **A szerelmes molnársegéd.** Székely István molnársegéd e napokban a kelleténél jobban mélyére nézett a pohárnak. S mikor már nagyon elövette az ital, úgy találta — hja ezt az április tevő — hogy szép dolog is a szerelem. Tóth Józsefné, egy napszámos asszony nem is sokáig ellenkezett s hogy a frivol részleteket elhagyjuk, még csak azt írjuk meg,

hogy a pásztoróra végeztével az engedékeny napszámos asszony ellopta a szerelmes molnársegéd 60 koronáját. A tolvaj asszony hüvőse került.

— **Régi ellenfelek.** Deregnőn két földmives gazda: Varga Mihály és Bálint István hosszú ideje hadilábon álltak. Ellenségei voltak egymásnak, de legutóbb, mikor a kocsmában találkoztak, az ital elfelejtette velük a haragot. Együtt mulattak jó ideig s együtt indultak hazafelé. Utközben Varga úgy találta, hogy helyénvaló volna, ha bosszut állana az ellenfelén: kivette hát zsebéből a bicskát s minden szóváltás nélkül hóna alatt szurta a haragosát. Bálintot életveszélyes sérülésével beszállították az ujhelyi Erzsébetkórházba.

— **Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) Budapest, V., Dorottya utca 10 és 12.** A „Közgazdaság” rovatában közöljük a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali), e legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, aki e célból hozzá fordul a legnagyobb községgel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítvány-, üveg- és betörés elleni biztosításokat. Közvetit továbbá: jég-biztosításokat a Magyar jég- és viszontbiztosító r. t., baleset és szavatossági biztosításokat az Első o. általános baleset ellen biztosító társaság, valamint kezességi és óvadékbiztosításokat, eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosításokat és versenylovak, teliverek és egyéb értékesebb tenyészállatok biztosítását a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság számára. A sátorlajuhelyi főügynökség. Hirsch Albert, a központi takarékpénztár főkönyvelője.

— **A fűmagtermelés meghonosítása Magyarországon.** Figyelmébe ajánljuk mindazon gazdáknak, kik Magyarországon fűmagtermeléssel szándékoznak foglalkozni, hogy e célból Mauthner Odön cs. és kir. udvari magkereskedő céghez, Budapest, forduljanak. A Mauthner cég, mely a gazdák jóvedelmének nagyobbitása terén már oly gyakran volt uttörő, készséggel bocsájt rendelkezésre egy régi, tapasztalatokban gazdag fűmagtermelőt, ki a szükséges utbaigazításokkal és szakszerű tanácsokkal szolgál. A cég ezt minden költség felszámítása nélkül teszi, sőt még a szakember utiköltségeit is viseli. Ha figyelembe vesszük, hogy Ausztria-Magyarországba a mult évben is külföldről csupán fűmagot 2¹/₂—3 millió korona értékben hozták be, úgy a Mauthner cég ezen mozgalma a gazdák körében bizonyára nagy tetszéssel fog találkozni.

— **A Krieger-féle „Tokaji china-vashor”** nem támadja meg a fogat, nem terheli meg a gyomrot és ezért az összes vaskészítmények között az első helyet foglalja el. Világszerte évtizedek óta használják a vérszegénységből eredő összes bajoknál, étvágytalanság, gyomorhaj, mindenemü testi gyöngeségnél és gyengén fejlődő gyermeknél. Valódi 5 puttonos tokaji borból készült, nagyon kellemes izu és hatása biztos. Nagy üveg 6 korona, kis üveg 3 korona 20 fill. Postán küldi utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után Krieger Korona gyógyszerháza, Budapest, Kálvin-tér.

BAKTERIUM-MENTES

természetes ásványviz.

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál hgykő és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. Orvoslag ajánlva.

Főraktár: Behyna Testvérek cégnél Sátorlajuhely.

KÖZGAZDASÁG.

A fejlődés útján.

Karoljunk fel minden ipari és kereskedelmi érdeket.

— ápr. 15.

Mennyi könny folyt már el az azon való kesergésben, hogy nincs iparunk és nincs kereskedelmünk, minden bajnak az az egyetlen arkanuma, mely nélkül nem fejlődhetünk előre egy tapodtat sem. S kétszeresen nehéz a helyzete Ujhelynek: sem ipari, sem kereskedelmi téren nem következett be az a haladás, mely garanciáját adhatná a megizmosodásunknak. Egyre vértelenebb s egyre cse-nevésebb lesz — nagy általánosságban — az ujhelyi ipar s kereskedelem: egyre ritkábbak a vállalkozások és alig látjuk a nyomait annak a buzgóságnak, mely kereskedelmi és ipari téren akar eredményeket felmutatni.

S amikor ilyen mostohák a viszonyok és kétségbeesetten sivár képet mutat minden perspektíva, kell, hogy a legteljesebb érdeklődéssel találkozzék az a nagyarányú vállalkozás, melyet a Barna Dezső cég juttatott — a maga nőidivat és kézműáru üzletével — tétő alá. Nagyvárosi méretek s a külső s belső berendezésében egyaránt budapesti színvonal: mindez jellemzi a Barna Dezső üzletét, mely néhány hét alatt is minden vonalon le tudta kötni magának a közönség bizalmát. Amit a hozzáértés, az áldozatkészség s az igyekvés csak produkálhat, az mind munkál azon, hogy a Barna Dezső üzlete ne csak Ujhelyben, de Felsőmagyarországon is vezessen. S ennek meg is van minden előfeltétele.

Még csak néhány hete, hogy ez a nagyarányú üzlet megnyílt és má már olyan áruraktára van, mely nemcsak az ujhelyi, de a vidéki vevőkör folyton fokozódó igényeit is teljesen és megfelelő gyorsasággal kielégítheti. Különböző osztályokra van beosztva az üzlet s az osztályok között a legértékesebb, legszebb a menyasszonyi kelengyék osztálya. Van ezenkívül külön elárúsító osztálya a különféle hazai gyártmány és lyoni selymeknek, női és férfi szöveteknek, melyek szintén a legnagyobb választékban vannak úgy a magyar, mint az angol ipar termékeiből raktáron. De nagyon szép és nálunk még eddig ismeretlenül gazdag a szőnyegek és függönyök osztálya. Csupa olyan részlet, melyek mindannyia frappáns bizonyossága az üzlet fővárosias színvonalának és melyek meg tudják értetni azt a nagy s eleven forgalmat, melyott lüktet állandóan a Barna Dezső üzletében.

Portékáért — ha azt itthon is megtaláljuk — ne menjünk idegenbe és karoljunk fel minden olyan igyekezetet, mely az ipart és a kereskedelmet akarja megnövelni: ezek a fejlődés principiumai és ezeknek a tudatában joggal hisszük, hogy nagy s eleven virágzásnak néz elébe a Barna Dezső üzlete. Mert a közönségnek rá kell már eszmélni arra, hogy minden ipari és kereskedelmi vállalkozás pártfogásával csak a maga érdekeit szolgálja.

* A Trieszti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) f. évi március hó 18-án tartott 79-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1910. évi mérlegek. Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1910. évi december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 1.106.056,556 korona és 66 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 48.345,893 kor. és 37 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 23.140,354 korona 72 fillérrel 327.285,232 kor. 15 fillérre emelkedett. Az életbiztosítottak osztályalapja 6.348,761 kor. 59 fillért tesz ki. A tüzbiztosítási ágban, beleértve a tükörüveg biztosítást, a díjbévitel 17.126,548,785 kor. biztosítási

összeg után 29.243,814 kor. 26 fillér volt, miből 10.304,691 korona 19 fill. viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbévitel 18.939,123 korona 07 fillérre rugott és ez összegből 13 669,865 korona 05 fillér, mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékesé váló díjkötelezvények összege 137.113,154 korona 31 fillér. A betörésbiztosítási ágban a díjbévitel 1.331,117 korona 55 fillérre rugott, miből levonván a viszontbiztosítást, a tiszta díjbévitel 713,530 korona 19 fillért tett ki. A szállítványbiztosítási ágban a díjbévitel kitétt 4.562,716 korona 13 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 2.124,936 korona 18 fillérre rugott. Károkkért a társaság 1910-ben 40.729,844 korona 11 fillért és alapítása óta 1,018,074,811 korona 43 fillért fizetett ki. E kártérítési összegből hazánkra 201.616,256 kor. 21 fillér esik. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 26.304,585 korona 84 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 6.300,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamigadozására alakított tartalék, mely az ideai átutalással együtt 17.977,207 kor. 12 fillérre rug, továbbá felemlítendő a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással 1.867,378 korona 72 fillért tesz ki. Részvényenként 700 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 366.829,741 korona 68 fillérről 392.746,965 kor. 47 fillérre emelkedtek, melyek következképpen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 84.633,138 korona 94 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 32.702,122 korona 48 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 4.350,786 kor. 18 fillér. 4. Értékpapírok 255.330,660 kor. 59 fillér. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 9.318,772 kor. 15 fillér. 6. Tárcsa váltók 601,700 kor. 78 fillér. 7. Készpénz és az intézet követelése a hitelezők követeléseinek levonásával 5.809,784 kor. 35 fillér. Összesen 392.746,965 kor. 47 fillér. — Ezen értékekből 80 millió korona magyar értékekre esik. Ezen alkalommal arra utalunk, hogy az Assicurazioni Generali legújabb leányintézet, a „Minerva“ általános biztosító részvénytársaság Budapesten a kezes-ségi és óvadék-, valamint az eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikasztás elleni biztosítást, nemkülönben a versenylovak, telivérek és más értékesebb tenyészállatok biztosítását vezette be, mint új ágazatokat hazánkban.

MŰVÉSZET, SZÍNHÁZ.

Az utolsó est.

*

A szezon utolsó estjén, kedden műkedvelőkkel kerül színre Bakonyi és Kálmán operettje: a Tatárjárás.

— ápr. 15.

Kedden este véget ér a színi szezon. Elcsittul minden muzsika s amint kihunynak majd a rivalda lángjai, utolsó lélekzik az ideai évad: az annyi családást megért és annyi méltatlan közönnnyel találkozott szezon. Az utolsó estén azonban még fölzug a taps s minden valószínűség szerint zsufolt ház közönsége a színügyi bizottságnak és a színtársulatnak azt a vállalkozását, melylyel — műkedvelőket vonultatva föl a színpadra — Bakonyi Károly és Kálmán Imre pompás operettjét: a Tatárjárást hozzák majd elének. Mindenfelőlről megnyilatkozó s osztatlan érdeklődés várja a kedd estét, melynek sikere hosszú időn át fog majd beszélni magáról. A próbák már folynak és azokból a tarka s jó kedvű jelenetekből, melyekkel hat a kuliszák világában, a ké-

szülődés, határozott vonalakkal bontakoznak ki a keddi siker konturjai.

A szereposztás pompás, elsőrangú. Riza bárónót Solti Vilma, Mogyoróssy önkéntest Feledi Boriska, Treszkát, Lohonyay tábornok leányát Lenkeffy Lea, Lörentey főhadnagyot Mattyasovszky Kálmán, Benzét Fehér Andor, Turi szakaszvezetőt ifj. Somogyi Bertalan, Poroszlay huszártisztet Wieland Andor, Kozma huszáronkéntest Székely László játszá. A harmadik felvonásban két baka mókás szerepében Székely László s Dongó Gyula lépnek föl. Lohonyay tábornok Márkus Sándor s Wallerstein tartalékos hadnagy Gáspár Jenő lesz. S egy bakacsapatban ott fognak egzeceirozni: Bálint Bertalan, Buday Akos, Buday Sándor, Lehoczky Gábor, Lehoczky Lajos, Olvaszky Géza s Gasparik Aladár.

A második felvonásban betétként Feledi Boriska és Mattyasovszky Kálmán Simkó Gusztávnak, az országos nevű kassai zeneszerzőnek egy-egy új magyar dalát fogják énekelni. A bérleten kívül maradt páholyok már jórészt elkeltek és a bérlők és mindazok, kik jegyeiket jegyezték elő, ezután is kéretnek, hogy kedd délig váltsák ki a jegyeiket. A páholyok árai 13 s 11, a földszinti ülőhelyek 3 korona 50, 2 korona 50 és 2 korona áruak, a karzat és az erkély-ülések árai a rendesek.

** Fáy Szeréna vendégjátékai. A buzgóság és az eredményekre való igyekvés, melylyel Mezey Kálmán színigazgató mindent elkövetett, csak-hogy megtörhesse valahogy a közönség közönytét, letagadhatatlan: nem az igazgató áldozatkészségén fordult meg a dolog. Egész egyszerűen: a közönség nem akar színházba járni és itt azután pontot is tehetünk a mondat végére. Fáy Szeréna, a Nemzeti Színház országos nevű művésznője vendég szerepelt legutóbb Ujhelyben és mind a három estén: a szó szoros értelmében kongott a színház az ürességtől. Fáy Szeréna művészete — s az az országos ösmertség, melylyel mindenfelé találkozik a neve — már eleve ellent mond annak, hogy az alakításai értékét igyekezzünk mérlegre tenni. Kiforrott, kivételes talentum, aki a színpadon a tisztult s a klasszikus becsű művészetet jelentti. Az a kevés közönség, aki megakadt a színházban, tüntető melegséggel ünnepelte mind a három estén Fáy Szerénát és szívesen honorálta azt a buzgóságot is, melylyel a színtársulat drámai ensembléja igyekezett a Fáy alakításaihoz méltóan megállani a színpadon a maga helyét.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Szülőgazda. Sárospatak. A borközraktár tárgyában írott cikkét köszönjük s legközelebb közre is adjuk. A dolog sokkal jelentősebb, semhogy egy-kettőre napirendre lehetne térni felette. Mai számunkban dr. Grosz Dezső szól hozzá a kérdéshez: nagyon figyelemreméltóak az észrevételei, van azonban a cikkének egy-két részlete, amelylyel nem értünk egyet. Vissza is térünk legközelebb a dologra.

Felelős szerkesztő: Dr. Adriányi Béla.
Főmunkatárs: Majtényi Géza.
Helyettes szerkesztő: Roboz Hugó.
Laptulajdonos: Éhlert Gyula.

HIRDETÉSEK.

V. 53/2. 1911. szám.

Árverési hirdetés.

Alólírott bírói kiküldött, mint végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a varannói kir. járásbírósnak 1911. Sp. 32/3. sz. a. kelt végrehajtást rendelő és az ugyanazon kir. járásbírósnak 1911. V. 53/1. sz. kiküldetési tárgyazó végzése folytán Schvarcz Ignác varannói bej. cég végrehajthatónak, meg nem nevezett ismeretlen tartózkodású végrehajtást szenvedett elleni 463 korona 67 fillér s járuléka iránti végrehajtási ügyében végrehajtást szenvedett ellen lefoglalt s 2800 koronára becsült egy drb vasesztergapad a hozzávalókkal, egy drb használt vetőgép és egy darab

gőzgép és cséplőgépből álló ingóságok nyilvános bírói árverésen eladatnak s árverési határidőül 1911. évi április hó 25-ik és 26 ik napjának délutáni 3 órája Benkfalva és Nagydobra községekbe, a helyszínére, vagyis a Schönberg-féle benkfalvai és a Forner-féle nagydobrai uradalmi lakásokhoz kitzetnek s ahoz a venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy a fenti napokon, órákban és helyeken a Homonnai Kereskedelmi és Iparbank 200 kor. hátr. tőke és jár.-ból álló követelése tekintetében is meg fog az árverés tartatni.

Kelt Varannón, a kir. járásbírósnál, 1911. évi április hó 8-án.

Sztankó László,
kir. jb. irodatiszt,
mint kik. végrehajtó.

Uj üzlet megnyitás.

Barna Dezső

női ruha,
kelme,
selyem,
vászon,
szőnyeg,
függöny és
menyasszonyi
kelengyék

üzlete Sátoraljaujhely.

Eladó ház.

Bodrogkislaludon Baráth Ferencz örökösei tulajdonát képező, öt szobából álló lakóház, nagy belsőséggel és gazdasági épületekkel eladó. Értekezni lehet: **Burde Elekkel, Felnémet** (Heves megye).

Tátra-Gánóc GYÓGY-FÜRDŐ.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig

Kassa—Oderbergi vasút fővonalán :
gyorsvonatok feltételes megállóhelye.
— Posta, távirda, telefon helyben. —

Természetes szénsavdús forrásával
kittünő gyógyhatású :

Vérszegénység Gyomorbántalmak
Szívbetegségek Bélműködési zavarok
Rheumatizmus Női bajok
Köszvény Neuraszténia
Izületi csúsz Angolkór
Vesebetegségek eseteiben.

Méltányos árak. Penzió. Olesó száraz szobák.
Kittünő ellátás. Figyelmes kiszolgálás.
Az előévadban a szobaáraknál 20%, az
utóévadban 40% árengedmény.

Állandó fürdőorvos Budapestről!

Prospektust és minden egyéb felvilágosítást
díjtalanul küld:

május 1-éig Gánóc-fürdőgondnokság
Kassa, május 1-étől fürdőigazgatóság
Gánóc-fürdő.

Szőlőoltványok

szőlővesszők s finom érn.elléki borok
beszerzésére legmelegebb ajánljuk a
legjobb hírnévnek örvendő

Szücs Sándor Fia

szőlőtelepét Bihardíószegen.

Képes árjegyzéket tanúságos tartalommal
ingyen és bérmentve. Ezen árjegyzéknek
egyetlen házból sem szabad hiányozni,
mert sok, mindenképp érdeklő dolgot
tartalmaz. Tehát senki el ne mulassza
egy levelező-lapon kérni.

Olcsó ár, pontos kiszolgálás.

Több ezer elismerő levél.

Készlet: 3 millió.

Féltáborok, Gőzgépek, Gőzkazánok,
Motorok, Sínek, Szivattyúk, Malomgépek,
Modern transmissiók, Távirda huzalok.

Minden méret és nagyságban kaphatók:

Abeles Emil vas- és gép-
osztályánál
Budapest, V. kerület, Váci-út 88. szám.

Gépek és kazánok költségre is adatnak
Telefon 132-14, Sörgöncim: Barsel

Tisztítsd csak

Globus

Fémtisztítókivonattal

a világ legjobb fémtisztítószeré

A hölgyek tudják legjobban
mily fontos a

SZÉP, ÜDE ARC

mily hatalom és kincs az, mely
előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat,
nem elegendő, hogy valaki csinos, fess és
kedves legyen, hanem a legfontosabb,
hogy az arcából tiszta sima legyen.

A nők tudják ezt és ezért nagy gon-
dot fordítanak az arcuk ápolására, a
szépség fenntartására és emelésére.

A FÖLDES-féle

MARGIT-

CRÉME

az egyedüli szer, mely 5-6-szor hasz-
nát után biztosan eltávolít kiütéseket,
pattanásokat, miteszt, szepelőket, májfol-
tokat, ráncokat és az arcot fehériti,
üdíti és fiatalítja.

A Földes-féle Margit-Créme teljesen
ártalmatlan, páratlan és csodás arc-szépítő.

Kapható az egész világon. Tégelye 1 kor.
és 2 kor.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES RELEMEN gyógyszerész ARADON.

Kapható: Sátoraljaújhelyben: Kincsesy
Péter és Widder és Reichard gyógyszer-
tárában, Hrabéczy Kálmán drogériájában.
Homonnán: Fábrián Arnold gyógyszer-
tárában. Nagymihályon: Tolvay Imre gyógy-
szertárában. — Sárospatakon: Horváth
Mátyás gyógyszerárában. A

Töketerebes és vidéke fogyasztási szövetkezet.

10/1911. sz.

Meghívás.

A Töketerebes és Vidéke Fogyasztási Szövetkezet

1911. évi április hó 30-án délután 4 órakor

Töketerebesben, a községháza tanácstermében

X-ik évi

rendes közgyűlését

tartja, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tár-
gyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény
megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság 1 tagjának választása.
6. A felügyelő-bizottság 5 tagjának választása.
7. Netaláni indítványok.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg és nye-
reségszámla a szövetkezet helyiségében kifüggesztetett és min-
denki által megtekinthető.

Töketerebes, 1911. évi március hó 4-én.

Az igazgatóság.

Ne vásároljunk

mást

Köhögés

rekedtség, elnyálkásó-
dás, hurut, köszvény és
szamárköhögés ellen,
mint a finom zamatu

KAISER-féle

Mell-Caramellát
a „Három Fenyő” véd-
jeggyel.

5900 közjegyzői hite-
lesítet bizonyítvány
orvosok és privát
egyénektől tanúsítja a biz-
tos eredményt.

Egy csomag ára 20 és 40 f.
Egy doboz 60 fillér.

Kapható: Hrabéczy Kál-
mán drogériájában, Wid-
der és Reichard gyógy-
szertárában
Sátoraljaújhely.

A PERONOSPORA ELLEN

idejében permetezzünk

valódi Brixeni Kristály-Azurinnal
mely jobb, biztosabb és olcsóbb védőszer
mint a kékkő mészkeverék.

KAPHATÓ MINDENÜTT.

Kérjen ingyen-prospektust.

Magyarországi főraktár:

MOLNÁR M. és TÁRSAI

műszaki és mezőgazdasági
cikkek nagykereskedése

Budapest, VI., Gyár-utca 21/g.

Rézkénpor, permetezőgép, borsajtó,
zsák, ponyva, gépolaj, gépszij stb.
legolcsóbb beszerzési forrása.

Zongora

hangolást, javítást, bőrzést, hurozást
és levágást olcsón vállalom. — Leve-
lezőlap hívásra ugy helyben mint vi-
dékre azonnal megyek. — Előjegyezni
lehet Szabó és Trócsányi könyvkeres-
kedésében és lakásomon Apponyi-
utca 32. szám.

Becses pártfogást kér

Guna Gyula

zongora-hangoló,

Sátoraljaújhely, Apponyi-u. 32.

**Zemplén-Ladmóczi Mész- és Aggáglipar
Részvénytársaság Sátoraljaújhely.**

Ajánljuk a t. építő, építész
és mészkereskedő urak szives
figyelmébe az általunk kizárólag
fával égetett, teljesen kőmentes

I. rendű

darabos meszet,

mely kiadós voltánál fogva az
összes hazai termékeket felül-
mulja.

Levélbeli megkeresésre azon-
nal válaszolunk, távirati meg-
rendeléseket elfogadunk.

**Zemplén-Ladmóczi Mész- és Aggáglipar
Részvénytársaság.**

Sürgöhyezim: Mészársaság Saujhely.
Telefon szám: 32.

Wilhelm Henrik utóda

Nagy butorraktár. **BLUM GÉZA** Szőnyeg és
függöny áruház.

SÁTORALJAUJHELY.

Teljes lakberendezések: ebédlő-, háló-, uri- és szalon-
szobáknak dió-, tölgy-, bükk-, ma-
hagoni- és palisander fából készült butorokból.

Vas- és rézbutor.

MŰVÉSZIES KIVITELŰ KERETES KÉPEK.

heti részletfizetésre.

GYERMEKKOCSIK

legújabb és legfinomabb kivitelben.

Torontáli, Szmirna, Tilim és hollandi szőnyegek

nagy raktára.

Csomózott szőnyegek készítését bármely színben és mérethben elvállalom.

FÜGGÖNYÖK, ÁGYTERITŐK

nagy választékban.

Applikált store, bonne-femme, vittage

Dupla ágyterítők.

Asztalos és kárpitos műhelyemben bármily e szakba vágó

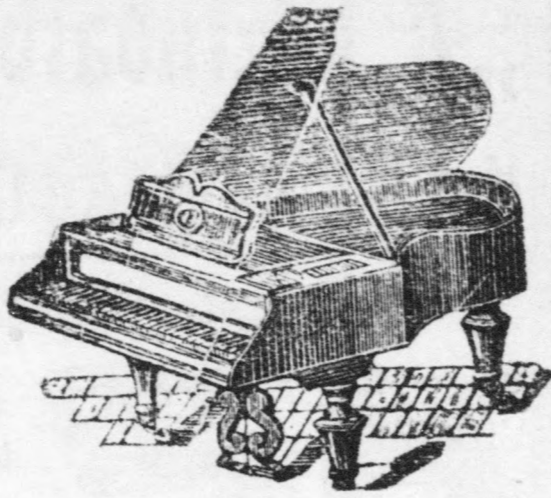
munka készül.

Rajzok, tervek és költségvetéssel szivesen szolgálók.

Zongoraterem és kikölcsönző intézet.

Uj és használt
Zongorák és Pianinok

legmérsékeltébb áron
ugy esérébe, mint részletfizetésre kap-
hatók, továbbá zongora hangolás és
javításra előjegyzések eszközölhetők
Udvardi Szaniszló utódánál
Sátoraljaújhelyben. (Dr. Szepeffi-ház.)

A kész szőlővédelmi porok közt legrégebbek és ma is
legáltalánosabban el vannak terjedve:

a **Dr. ASCHENBRANDT** porok.

És pedig a

BORDÓI POR a levelek és vesszők
peronosporája és a

RÉZKÉNYPOR a fűrtperonospora és
lisztharmat ellen.

Ezen utóbbi szer segélyével a mult évben sikerült
sok ezer hold szőlő termését teljesen megmenteni.

A bordói por ára kg.-ként 50 kg-os zsákokban **62** fillér,
kisebb zsákokban **66** fillér,
A rézkénypor ára kg.-ként 50 kg-os zsákokban **44** fillér,
kisebb zsákokban **48** fillér,

Vezérképviselet:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

A porok azonkívül kaphatók: Lázary Gyulánál Terezon;
Abaffy Lászlónál Szerencsen; Goldstein H.-nál és Kovácsik
G.-nél Tolesván.

A permetezés sikerének kulcsa a gyorsaság!

Fele időt és harmadrész permetező oldatot takarít meg az, aki
HÁIZLER-féle

„TEMPUS“ permeszórót használ.

Minden háti permetezőre alkalmazható!

Ára **16 korona.**

Megrendeléseket elfogad a

„Borászati Lapok“ szerkesztősége

BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25.

MEGYEI ÁLTALANOS BANK

részvénytársaság

SATORALJAÚJHELY.

Elfogad betétet kamazás végett.

Leszámitol váltó- és jelzalog-kölcsönöket

Bevált külföldi pénzeket (dollárokat).

Folyó számlahitelt és ovadékokat nyújt kedvező feltétellel

Eszközöl 10-től 50 évig terjedő

törlesztéses kölcsönt

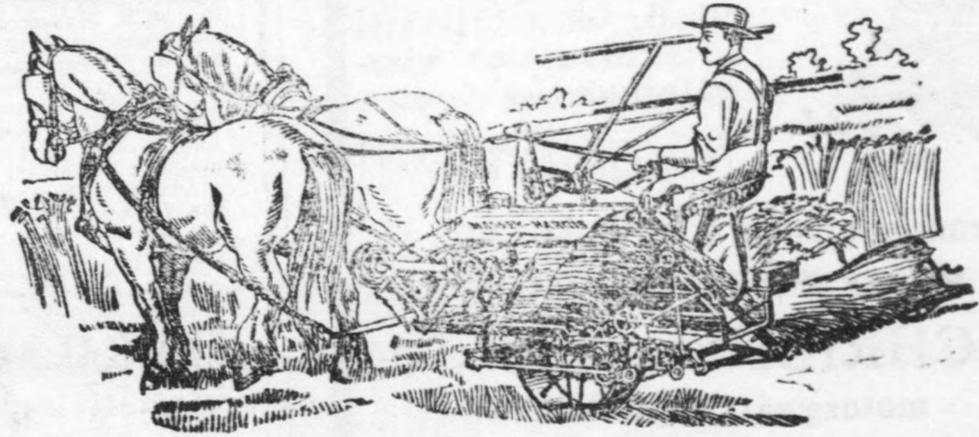
Vásárol megbízásra értékpapirokat és sors-
jegyeket és előlegzi az értéket havi törlesztésre.

Elvállal minden a bankszakba vágó megbízást.

A Megyei Általános Bank részvénytársaság

Igazgatósága.

MASSEY-HARRIS C^o R.-T.

Fűkaszáló aratógép és földművelő eszközök
gyára.

Toronto, Északamerika.

A világ legjobb gyártmányai.

Arjegyzéket kívánatra ingyen küld a

Massey-Harris C^o R.-T.

Budapest, V., Alkotmány-u. 23. sz.

Cs. és kir. szabadalm.
sérvkötők
pneumatikus gummi
pelottával. Haskötők
hölgyek és urak részé-
re minden altesti be-
tegség és lógó has el-
len. Gummi görcsér
harisnyák. Múlábakát
és műkezeket amputál-
tak részére, testgye-
nesítő-, járó- és tám-
gépeket, mű- és tá-
masztó fűzőket, egye-
nestartókat ferdén-
tek részére, valamint
a betegápoláshoz tar-
tozó összes czikkeket
készít a technika leg-
modernbb elvei sze-
rint, legjutányosabb-
gyári árak mellett

cs. és kir. szabad.
sérvkötők és test-
gyára.

KELETI J.
BUDAPEST, IV., Koronaherozeg-utca 17.
Legújabb háromezernél több ábrával ellátott képes
árjegyzék ingyen és bérmentve.
Alapítva 1878. Telefon 13-76.

Védjegy: „Horgony“
**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már sok év
óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényél,
osáznál és meghűléseknél.
Figyelemstetés. Silány hamisítványok miatt be-
vásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti
üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel
és a Richter cégjegyzése alatt dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben k.-80, K1.40 és K2.-
és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroslánhoz“,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

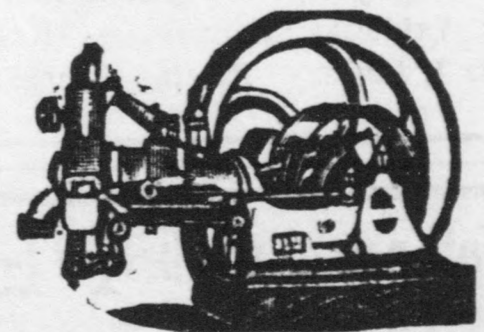
Kiadó lakások.

4 szobás, 3 szobás és 2 szo-
bás lakás, mellékhelyiségekkel
Apponyi-utca 29. szám alatt
május 1-től kiadó.

Értekezhetni ugyanott lent az
udvarban.

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország egyik legrégebb és leg-
nagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányu
Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-
motorokat és lokomobilokat

valamint Szívógázmotorokat.

MEGLEPŐ UJDONSÁG!

Egyetemes generatorunkkal

a tényleges lóerő
óránként csak 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselet:

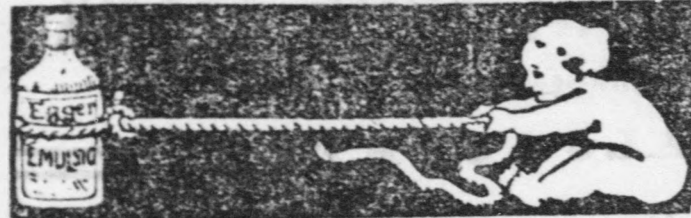
Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körut 41. Telefon 12-81.

Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek.

EGGER EMULSIO

csak a védjeggyel valódi.

Minden szülő adjon hideg időszakban gyermekeinek EGGER EMULSIÓT, mert ez erősíti a gyermeket, előmozdítja a csontképződést, fejleszti és táplálja. Hatásos ellenszere a köhögésnek, gyomorrenyhésnek. Megbeesülhetetlen fogzás idején. Hirneves orvosok ajánlják, mert a legjobb csukamájolaj preparátum, nincs kellemetlen szaga, jóízű, könnyen emészthető és elejét veszi a különböző gyermekbetegségeknek.

Egy üveg ára 2 kor., a gyógyszerárakban. Postán 3 üveget bérmentve 6 kor.-ért a pénz előzetes beküldése után vagy utánvétellel küld:

„Mádor gyógyszerár” Budapest VI., Váci-körút 17.

Kapható: Varannón Gaál Sándor, Homonnán Fábrián Arnold gyógyszerárakban.

CLIMAX

nyersolaj-motorok,
lokomobilok és benzin
cséplőgarnitúrák.

Teljes gyári szavatosság!

Minden motor elküldés előtt hivatalos vizsgálatnak lesz alávetve.

Teljes gyári szavatosság!

Elsőrangú elismerő nyilatkozatok!!

Kérjen díjtalan ajánlatot!

BACHRICH és TÁRSA

motorgyári fióktelepe

Budapest, Szabadság-tér 17. (Tőzsdepalota.)

Csak a
NAP

Krausz Tamás

nagykertészete

termel ilyen szép

rózsát

Magastörzű rózsafák, csak újdonságok, 2 éves korával, 10 drb 20 K. Magastörzű rózsafák 2 éves korával, csak régebbi, legjobb fajták 10 drb 16 K. Bokorrózsák, 2 évesek, csak újdonságok, 10 drb 10 K. Bokorrózsák, 2 évesek, csak régebbi, legjobb fajták 10 drb 8 K. Császárzsergők, tolyton virítók 10 drb 5-10 K. Szétküldés mindenható, csomagolás beleértve, bérmentve utánvétellel. Kezeskedem biztos fogalmazásért, érték vagy pótlásért valamint gazdag vizsgálatért. Képes árjegyzék díjtalanul.

Krausz T.

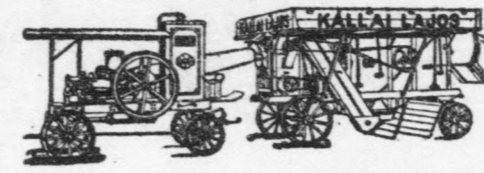
kivitelező kertészete

Feketehalom,

Brassó mellett.

„A köztudatba ment át”, hogy csakis
KÁLLAI LAJOS motorgyára

Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám

szállítja teljes jótállás

mellett a leghirnevesebb

motorcséplőkészleteket

!! Saját érdekében kérjen minden gazda disz-főár-
lapot, melyet ingyen és bérmentve küld a gyár. !!

Fontos figyelmeztetés!

Kállai Lajos hirneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kállai nevű cégekkel.

LEGUJABB SZERKEZETŰ

CZIMBALMOK

Schunda V. József

cs. és kir. udvari hangszer-
gyáros hirneves gyarmányaiból

állandó bizományi raktár

van

Werner Sárka

cimbalom-magániskolájában

Sátoraljaujhely, Deák-utca 3. sz. alatt

Igen kedvező részletfizetési módokat.

Vidéki megrendeléseket azonnal szállít.

Keil-lakk

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen
Ászony mondja: ez a kincsem!
A padló úgy fénylik tőle
Nem is kell sok máz belőle;
Kevés munka, semmi kín,
Barna, vagy porszürke szín,
Figyelmet csak arra tegyen,
Hogy az mindig „Keil-Lakk” legyen!
Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz mint a márvány,

Ha „fehér Keil-Lakk“-ot veszünk
S vele mindent jól befestünk.
Konyhabutor, asztal, szék,
Itt van „Keil-Lakk” azurkék,
Kertibutorit fessünk zöldre,
Gyermekeknek öröme.

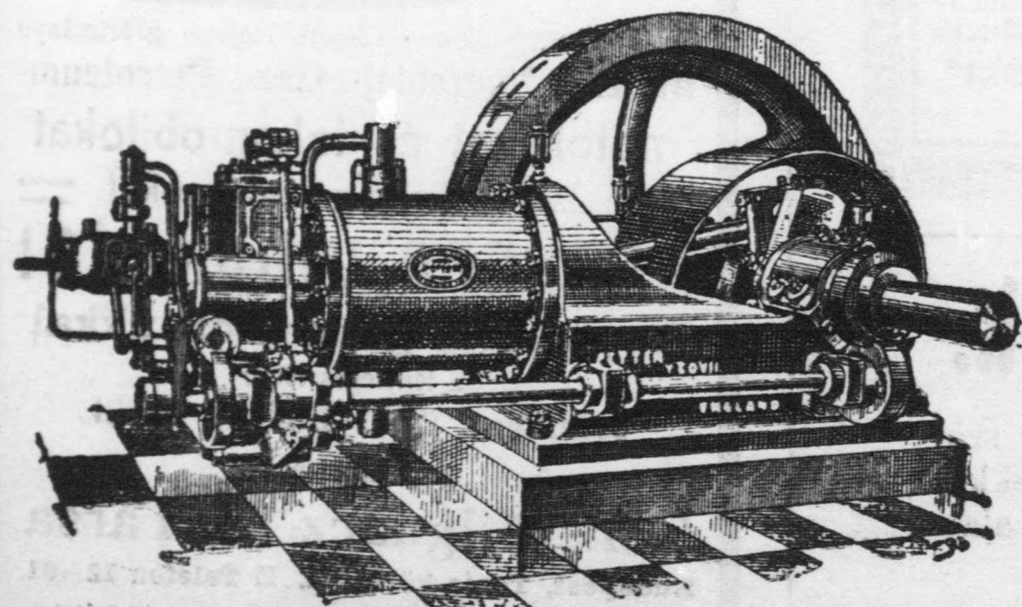
„Keil Lakk“-ból van minden szín,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „Keil-Lakk”!

Mindenkor kaphatók

Sátoraljaujhely: Behyna Testvérek és Vilkovszky és Tóth. —

Eperjes: Vajdicska Kálmán. — Kassa: Binder Samu. — Kis-Szeben:

Kassewitz J. János. — Páczin: Kenedi Norbert. — Varannó: Cséri Herman.

Eredeti angol szab. PETTERS négyütemű NYERSOLAJMOTOROK

szab. csőgyújtóval (nem tüzes golyóval), precíziós szabályozóval, 2-55 tényleges lóerő teljesítménnyel, gazdasági és ipari célokra a legegyszerűbb, legbiztosabb és legolcsóbb üzemgépek.

Világhírű eredeti DAIMLER stabil és lokomobilszerű benzinmotorok.

Elsőrangú „OTTO” rendszerű PETZOLD szívógázmotorok, stabil és lokomobilszerű benzinmotorok.

Eredeti amerikai „OTTO” rendszerű LAMBERT stabil és lokomobilszerű benzinmotorok.

Képes árjegyzéket és ajánlatot kívánságra küldünk.

Központi Kereskedelmi és Iparbank Géposztálya

BUDAPEST, V., Váci-körút 26.

Telefon: 164-55.

Sürgőnyezim: „Centralis”

Az összes gyártmányok állandó gépkiallításunkban megtekinthetők.

Üzlet áthelyezés

és nagyobbítás miatt

AZ ÖSSZES ÁRUK

alkalmi árban.

Sok cikk félárban is.

Teljes üzleti berendezés
minden elfogadható árban.

Szegő Sándor,

divatáruházában Sátoraljauhely, Fő-tér.

Az eladásra kerülő cikkek közül különösen kiemelendők:

Angol kosztümök
Női felöltők
Blouzok
Aljak
Jouponok
Pongyolák

Gyermekruhák
Fehérneműek
Harisnyák
Keztyűk
Valódi amerikai fűzők
Ruhadiszek.

Sátoraljauhelyi Villamvilágítási és Erőátviteli Részvénytárs.

MEGHIVÓ.

A Sátoraljauhelyi Villamvilágítási és Erőátviteli Részvénytársaság

f. évi április 23-án vasárnap d. e. 10 órakor a „Sátoraljauhelyi Takarékpénztár“ tanácstermében tartja

XV-ik évi

rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja Sátoraljauhely, 1911. április 7-én.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

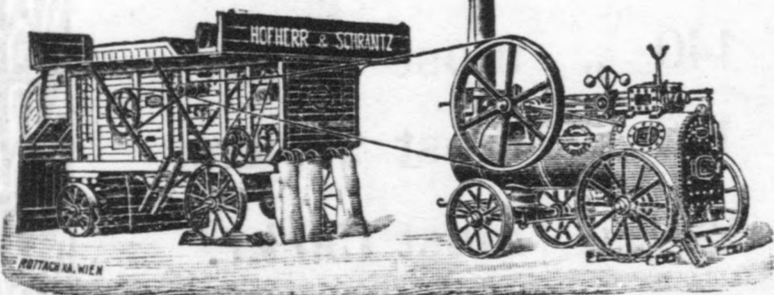
1. Az 1910. évi zárszámadás és mérleg előterjesztése.
2. Az igazgatóság jelentése az elmúlt üzletévről.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Felügyelő-bizottság választása.
5. Neumann Jenő részvényesnek az elmúlt közgyűlésen benyújtott indítványa feletti határozathozatal.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált zárszámadás és mérleg a mai naptól fogva a villamtelep irodájában bárki által megtekinthető.

Közgyűlésen szavazatra az jogosult, ki a közgyűlést megelőzőleg részvényét a társaság pénztáránál letéteményezte és erről elismervénnyel bír.

HOFHERR és SCHRANTZ budapesti gépgyár

zemplénavármegyei vezérképvisellete.

DIÓSZEGHY PÁL és TARSA

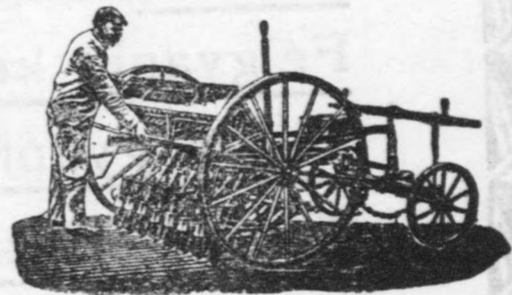
SATORALJAUJHELY, Kazinczy-utca 4.

Sürgőnyezim:

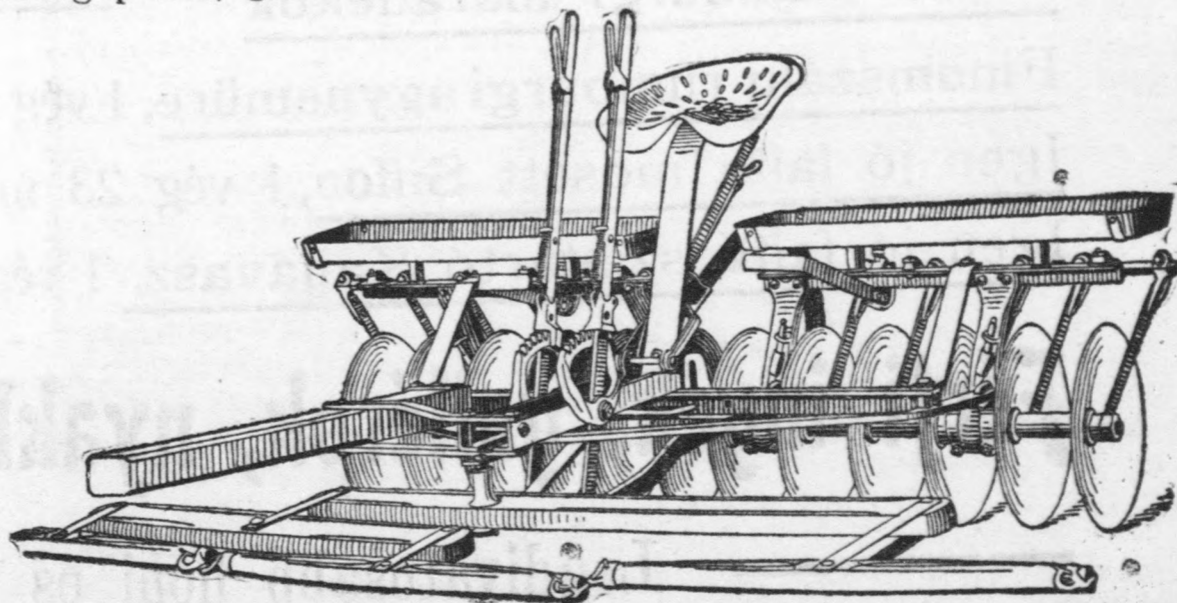
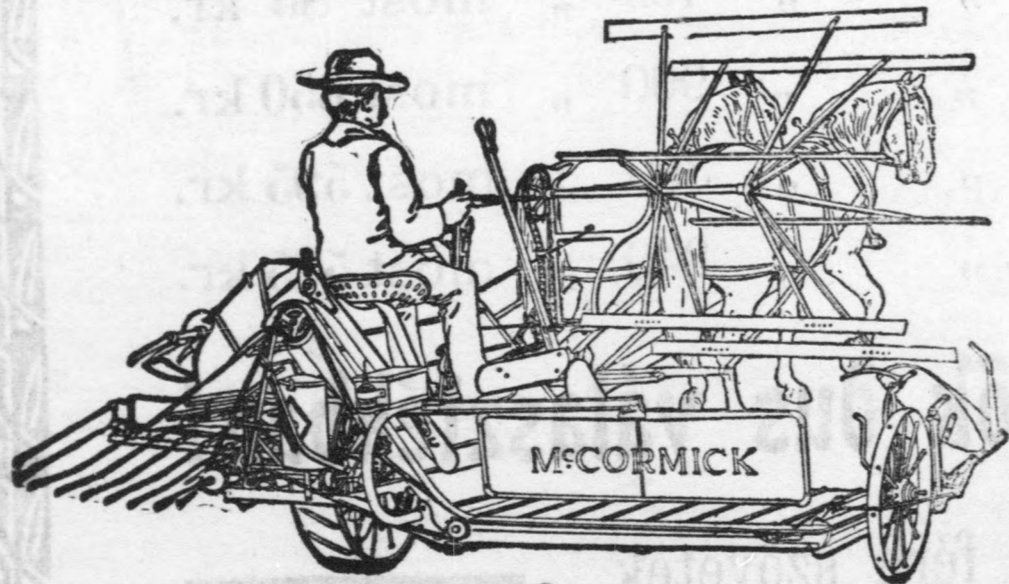
Diószeghyék Sátoraljauhely.

Interurbán telefon szám: 112.

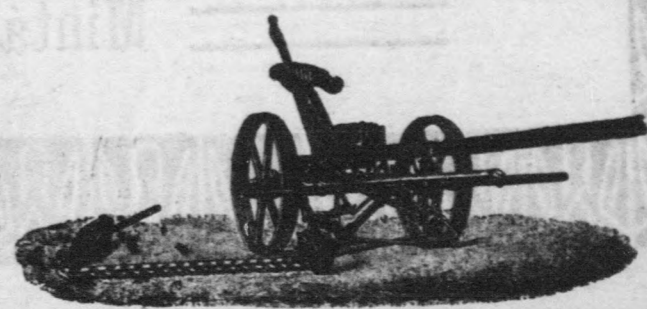
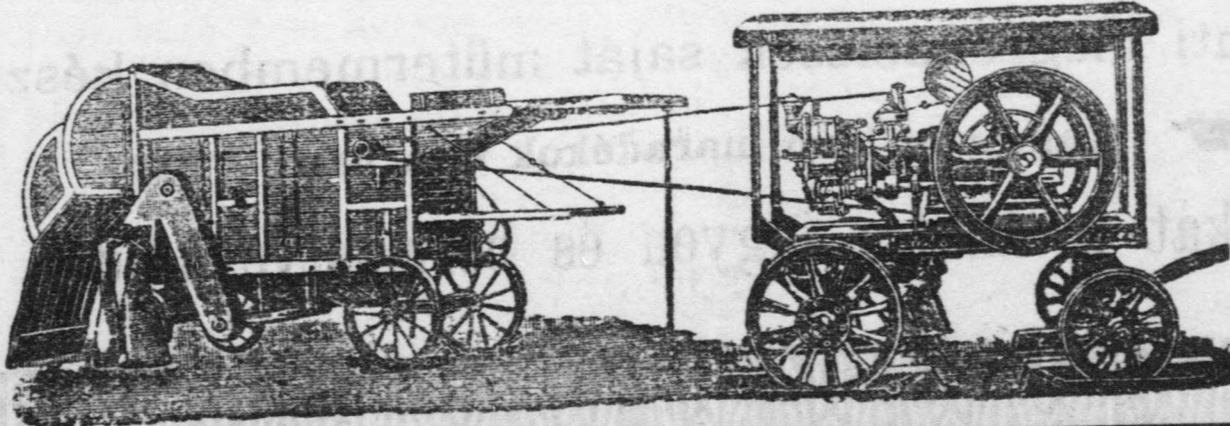
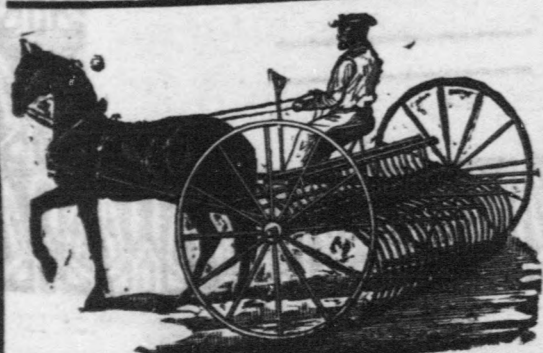
Ajánljuk az általunk képviselt elsőrendű gyártmányokat: Elsőrendű gözcséplő és motoreséplő készleteket. Ipari czélokra minden faju gözgépeket, valamint motorokat. Műszaki czikkeket mindennemű üzemhez. Vetőgépeket, ekéket, rostákat, konkolyozókat szecsavágókat, továbbá: táresás boronákat, altalajtömörítőket, aratógépeket, gereblyéket stb.

A legfinomabb gépolaj, hengerolaj, motorolaj, továbbé kenőes és első rendű kocskenőcs. Szalonnát legjutányosabban szállítunk

Felvezünk élet- és tűzbiztosításokat.

A legfinomabb gyártmányú zsákokat és ponyvákat állandóan raktáron tartjuk

Czégtagok: DIÓSZEGHY PÁL és KELETI GÉZA.

MÜLLER DEZSŐ

SELYEM ÉS SZÖVET ÁRUHÁZÁBAN

Sátoraljauhely, Rákóczi-utca (Kispiacz)

Tavaszi ujdonságok!

Occasio hetek!

Alkalmi vétel!

<u>Mosó Delain</u> igen jó minőségű	—	méterje ezelőtt 35 kr., most 24 kr.
<u>Cosmanosi gyapju Delainek</u> nagy választékban	„	80 „ most 50 kr.
<u>Cretonok</u> , igen jó minőség, tetszetős mintákban	„	38 „ most 22 kr.
<u>Goldberger féle Cretonok</u> ideális mintákban	„	45 „ most 30 kr.
<u>Franczia Grenadinok</u> gyönyörű mintákban	„	120 „ most 60 kr.
<u>Ruha vásznak</u> , 120 cm széles, tiszta lenből	„	280 „ most 90 kr.
<u>Ruha vásznak</u> 75 cm. széles, tiszta lenből	„	80 „ most 50 kr.
<u>Mintázott ruha vásznak</u> , 75 cm. széles,	„	65 „ most 40 kr.
<u>Grádlík</u> fiu gyermek ruhára tiszta lenből	„	160 „ most 55 kr.
<u>Félgyapju kelmék</u> 120 cm. széles	—	„ 140 „ most 70 kr.
<u>Tiszta gyapju kelmék</u> 120 cm. széles	—	„ 180 „ most 90 kr.
<u>Angolszerű kelmék</u> , 140 széles, tiszta gyapjuból	„	240 „ most 150 kr.
<u>Egyszerű kosztüm kelmék</u> , 140 széles, tiszta gyapjuból	„	350 „ most 220 kr.
<u>Taft selymek</u> 150 színben	—	„ 110 „ most 88 kr.
<u>Valódi rumburgi maradékok</u>	—	„ 160 „ most 80 kr.
<u>Finomszálu rumburgi ágyneműre</u> , 1 vég 23 m.	„	900 „ most 650 kr.
<u>Igen jó fajta mosott Siffon</u> , 1 vég 23 m.	„	850 „ most 595 kr.
<u>Igen jó fajta szintartó Kanavasz</u> , 1 vég 23 m.	„	840 „ most 575 kr.

Férfi ingek, gallérok, nyakkendők és választékban!

Legdivatosabb honi és angol férfi szövetek.

Mérték szerinti megrendelések saját műtermemben készíttetnek.

Raktáron lévő maradékok félárban!

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.